

OPINTO-OPAS 2008 - 2009

Lahden ammattikorkeakoulu
Matkailun laitos

MATKAILUN KOULUTUSOHJELMA
210 op

Tapahtuma- ja kokousmatkailu (MICE)
Elämysmatkailu
Liikuntamatkailu

Sinun maailmasi?

Lahden ammattikorkeakoulu

MATKAILUN KOULUTUSOHJELMA

Tutkinto

Matkailu- ja ravitsemisalalan ammattikorkeakoulututkinto

Tutkintonimike

Restonomi AMK

Laajuus

210 op

Matkailun koulutusohjelma luo opiskelijalle kokonaiskäsityksen matkailun toimintakentästä, toimijoista ja toimintaperiaatteista. Tavoitteena on auttaa opiskelijaa hahmottamaan matkailun yhteiskunnallisia ulottuvuuksia sekä integroitumaan osaksi yhä kansainvälistyvää yritystoimintaa. Alalle tunnusomainen yhteistyö ja verkostoituminen tulevat osaksi opiskelijan ammattikäsitystä ja toimintatapaa.

Koulutusohjelma tarjoaa opiskelijalle valmiudet toimia monipuolisesti matkailualan erilaisissa suunnittelu-, esimies- ja asiantuntijatehtävissä sekä yrittäjänä. Opiskelu yhdistää mielekkäällä tavalla alan teoreettista tietoa, työssä oppimista ja projektityöskentelyä eri opintokokonaisuuksissa. Opiskelija omaksuu alan kansainvälisen luonteen valintansa mukaisesti joko työskentelemällä Suomeen saapuvien ulkomaisten asiakkaiden parissa tai kansainvälisessä opiskelijavaihdossa tai harjoittelussa.

Matkailun koulutusohjelmasta valmistunut opiskelija ymmärtää matkailun kasvavan taloudellisen merkityksen ja alan kansainvälisyyden suomat mahdollisuudet. Hän osaa rakentaa eri asiakasryhmien tarpeista lähteviä, toimivia ja kannattavia tuotteita, tuotekokonaisuuksia ja tapahtumia. Opiskelija ymmärtää luovuuden, oman aktiivisuuden ja sosiaalisen yhteistyökyvyn merkityksen liiketaloudellista tietoa täydentävänä tekijänä. Opiskelun kansainvälisyys, innovatiivisuus ja tiivis yritys yhteistyö auttavat opiskelijaa luomaan kontakteja tulevaisuuttaan varten ja luo hänelle valmiuksia edetä urallaan tavoitteellisesti.

Koulutusohjelmassa toteutettavat opiskelumenetelmät ja avoimet oppimisympäristöt pyrkivät kehittämään opiskelijan innostunutta, aktiivista ja pitkäjänteistä otetta oppimiseen ja alan kehittämiseen. Opintojen alusta asti painotetaan soveltavaa, kriittistä, tutkivaa ja uusia ajattelutapoja luovaa työtötta.

Opiskelija valitsee omien tavoitteiden mukaisesti joko tapahtuma- ja kokousmatkailun (MICE) tai elämysmatkailun suuntautumisopinnot. Valintaansa hän voi täydentää Matkailun laitoksen muiden suuntautumisten (majoitus- tai ravintolatoiminnan opinnot) sekä vapaasti valittavilla opinnoilla. Opiskelija voi suorittaa osan opinnoista kansainvälisessä ympäristössä opiskelijavaihdossa tai projektio-pintoina omassa yrityksessään tai työpaikassaan.

MATKAILUN KOULUTUSOHJELMAN SUUNTAUTUMISOPINNOT

Opiskelija valitsee omien tavoitteiden mukaisesti joko tapahtuma- ja kokousmatkailun (MICE) tai elämysmatkailun suuntautumisopinnot.

1. Tapahtuma- ja kokousmatkailu (MICE - meeting, incentive, convention, event)

Suuntautumisvaihtoehdossa korostuvat erilaisten tapahtumien suunnitteluun, toteuttamiseen, markkinointiin ja seurantaan liittyvät opintokokonaisuudet sekä kannustematkailun erityispiirteet. Keskeisessä asemassa ovat kansainvälisyys ja yhdessä toimiminen. Koulutuksessa huomioidaan ruokailu- ja elämyspalveluiden liittyminen tapahtuma- ja kokousmatkailuun. Asiakkuuksien hallinta ja kannattavien kanta-asiakkuuksien luominen ja ylläpito ovat mukana suuntaavissa opinnoissa.

2. Elämysmatkailu

Suuntautumisvaihtoehdossa korostuvat elämysmatkailutuotteiden ideointi, tuotteistaminen ja toteutus. Keskeisessä asemassa ovat elämyksen tuottaminen, yhdessä toimiminen, kokonaisorganisointi ja asiakaslähtöinen kannattava toiminta. Asiakkuuksien hallinta ja kannattavien kanta-asiakkuuksien luominen ja ylläpito ovat mukana suuntaavissa opinnoissa. Koulutuksessa huomioidaan tapahtuma- ja ruokailupalveluiden liittyminen elämysmatkailuun.

3. Liikuntamatkailu (animateur)

Suuntautumisvaihtoehdossa korostuvat liikuntamatkailun ohjelmalveluiden tuotteistaminen ja ideointi. Keskeisessä asemassa ovat tiedot ja taidot toimia erilaisissa tehtävissä liikuntamatkailupalveluja tuottavissa yrityksissä tai itsenäisenä yrittäjänä. Asiakkuuksien hallinta ja kannattavien kanta-asiakkuuksien luominen ja ylläpito ovat mukana suuntaavissa opinnoissa. Suuntautumisopinnot toteutetaan pääsääntöisesti Haaga-Helia ammattikorkeakoulun Vierumäen toimipisteessä.

KOULUTUSOHJELMAN OSAAMISKOKONAISUUDET

Opiskelijan ammatillisen kasvun vaiheita on määritelty Matkailun laitoksella opintosuunnitelman osaamiskokonaisuuksien eli kompetenssien (competence) kautta. Kompetenssit ovat laajoja osaamiskokonaisuuksia – opiskelijan tietojen, taitojen ja asenteiden yhdistelmiä. Kompetenssi kuvaa pätevyyttä, suorituspotentiaalia ja kykyä suoriutua ammattiin kuuluvista työtehtävistä.

Oppimisen mielekkyys ja opetussuunnitelman ymmärrettävyys paranevat laajempien työelämälähtöisten kokonaisuuksien myötä. Samalla koko koulutusohjelma rakentuu loogisesti eteneväksi jatkumoksi, joka antaa valmiudet työelämään ja perustan asiantuntijuuden kehittymiselle. Tutkinnon osaamisvaatimuksien kokonaisuutta kuvaava kompetenssien yhdistelmä on osaamisprofiili (professional profile). Ammatillinen erikoisosaaminen muodostaa asiantuntijuuden sekä koulutusohjelman identiteetin ja olemassaolon perustan.

Yleiset työelämävalmiudet ovat eri ammateille yhteisiä osaamisalueita, mutta niiden erityispiirteet ja tärkeys voivat vaihdella eri ammateissa ja työtehtävissä. Yleiset työelämävalmiudet luovat perustan työelämässä toimimiselle, yhteistyölle ja asiantuntijuuden kehittymiselle.

Kompetensseista neljä on yleisiä työelämävalmiuksia (generic competences) ja viisi restonomin koulutusohjelmakohtaista erikoisosaamista (subject spesific competences). Jokainen koulutusohjelman suuntautumisvaihtoehto luo restonomeille erikoisosaamista. Näin kukin opiskelija voi luoda oman henkilökohtaisen osaamiskokonaisuutensa.

MATKAILUN KOULUTUSOHJELMAN OSAAMISKOKONAISUUDET ELI KOMPETENSSIT

		Elämäntaloudellista	Kommunikointitaito	Ihmisten ja tehtävien johtaminen	Innovatiivisuus ja muutoksenhallinta	Palveluiden tuottaminen	MARATA-toiminta- ympäristön tuntemus	Verkosto- /kumppanuusosaaminen	MARATA- päivittäisjohtaminen	Matkailusektorin erikoisosaaminen
1.OPISKELUVUOSI	Yhteiset perusopinnot		•		•					
	Oppimisvalmiudet	•	•							
	Markkinointi- ja palveluosaaminen		•			•				
	Talousoosaaminen				•					
	Matkailuosaaminen	•				•	•			
	Majoitus- ja ravintolaosaaminen					•	•			
	Yhteensä 58-60 op	Matkailuviestintä 1		•						
2.OPISKELUVUOSI	Matkailutuote		•			•				
	Tapahtuma- ja kokousmatk. tai Elämymatkailu					•	•	•		•
	Matkailuviestintä 2		•							
	Asiakkuuksien hallinta							•		•
	Perusharjoittelu						•	•		•
	Talviharjoittelu			•			•	•		•
	Yhteensä 59-65 op	Vapaasti valittavat opinnot					•	•		•
3.OPISKELUVUOSI	Strateginen ja talousjohtaminen			•	•				•	
	Operatiivinen johtaminen			•				•	•	
	Tutkimusosaaminen	•			•					
	Vapaasti valittavat opinnot					•	•			•
	Yhteensä 60-65 op	Syventävä harjoittelu			•			•	•	•

4.OPISKELUVUOSI	Opinnäytetyö	•	•							•
Yhteensä 20 op	Vapaasti valittavat opinnot					•	•			•
Opinnot yhteensä 210 op										

Neljä ensimmäistä osaamiskokonaisuutta kuuluvat työelämän yleisiin valmiuksiin. Näissä on sovellettu Ruohotien mallia. Viisi seuraavaa kokonaisuutta ovat restonomin ammatillisen ominaisia osaamiskokonaisuuksia. Näiden sisällä oman erityisosaamisen rakentuminen mahdollistuu.

Elämönhallinnan osaamiskokonaisuus sisältää taitoja, jotka ovat kaikille tärkeitä. Nämä taidot kuuluvat yleisiin työelämän vaatimiin taitoihin. Elämönhallinnan taitoihin kuuluvat oppimisen taito sekä kyky organisoida ja hallita ajankäyttöä. Ongelmanratkaisutaito ja analyttisyys kuuluvat myös elämönhallintaan samoin eettinen vastuu ja monikulttuurisuusosaaminen.

Kommunikointitaidot kuuluvat yleisiin työelämän vaatimiin taitoihin ja ne auttavat kaikissa työtehtävissä. Kommunikaatiotaitoihin kuuluvat vuorovaikutustaito, kuuntelutaito, suullinen ja kirjallinen viestintätaito sekä medialukutaito.

Ihmisten ja tehtävien johtaminen ovat yleisiä työelämän valmiuksia, jotka auttavat selviytymään työtehtävissä. Ihmisten ja tehtävien johtaminen vaatii koordinoitukykyä, päätöksentekotaitoja sekä johtamistaitoa. Lisäksi tähän osaamiskokonaisuuteen kuuluvat taito hallita konflikteja sekä suunnittelu- ja organisointitaito.

Innovatiivisuus ja muutosten hallinnan taidot ovat korostuneet työelämävalmiuksissa viime vuosina. Näihin kuuluvat hahmottamiskyky, luovuus, innovatiivisuus, muutosherkkyys sekä riskinotto- ja visioitukyky.

Restonomin työtehtävissä korostuu kyky *palvelujen tuottamiseen*. Tämä on yksi osaamiskokonaisuus ja se sisältää palveluosaamisen ja tuotetunemuksen. Lisäksi prosessi- ja tuotteistamisosaaminen sekä alan lainsäädäntö ja kannattavuuden hallinta ovat keskeisiä osaamisen alueita.

Alan toimintaympäristön ja toimijoiden tuntemus kuuluvat osaamiskokonaisuuteen, johon kuuluvat myös kyky kehittää alueellisia vahvuuksia ja parantaa alueellista vaikuttavuutta toimialalla. Lisäksi kyky kansainväliseen toimintaan ja ennakoivan tiedon käyttö parantavat osaamista restonomin työtehtävissä. Sähköinen liiketoiminta kuuluu osaamiskokonaisuuteen.

Verkosto-osaamisen osaamiskokonaisuuteen kuuluvat sidosryhmäsuhteet, suhdemarkkinointi sekä kyky monipuolisten verkostojen ylläpitoon. Asiakkuuksien monipuolinen johtaminen ja asiakkaiden tarpeiden tunnistaminen, analysointi ja hyödyntäminen korostuvat palvelukehityksessä.

MARATA-alan päivittäisjohtamisen osaamiseen liittyvät asiakokonaisuudet ovat palveluyrityksen liiketoiminnan ymmärrys, yrittäjyysperiaatteet työssä. Lisäksi kokonaisuuteen kuuluvat turvallisuusosaaminen, alan lainsäädäntö, yhteiskuntavastuu, lähiesimiestoiminta. Kehittämistoimenpiteiden toteutus, stressin hallinta ja työyhteisön hyvinvointi ovat mukana tässä kokonaisuudessa.

Matkailu- / Majoitus- ja ravintolasektorin erikoisosaaminen koostuu ymmärryksestä vieraanvaraisuuden (hospitality) alalla sekä esteettisten ja eettisten näkökulmien huomioimisesta palvelutoiminnassa. Kansallisen kulttuurin ominaispiirteiden hyödyntäminen on osana osaamiskokonaisuutta.

Koulutusohjelmakohtaiset kompetenssit Matkailun koulutusohjelma Hotelli- ja ravintola-alan koulutusohjelma	Osaamisalueen kuvaus * noudattavat Pekka Ruohotien Yleisiä työelämävalmiuskriteereitä.
Elämönhallinta *	- oppimisen taito - kyky organisoida ja hallita ajankäyttöä - ongelmanratkaisutaito ja analyttisyys - eettinen vastuu - monikulttuurisuusosaaminen
Kommunikointitaito *	- vuorovaikutustaito - kuuntelutaito - suullinen viestintätaito - kirjallinen viestintätaito - medialukutaito
Ihmisten ja tehtävien johtaminen *	- koordinoitukyky - päätöksentekotaito - johtamistaito - taito hallita konflikteja - suunnittelu- ja organisointitaito
Innovatiivisuus ja muutosten hallinta *	- hahmottamiskyky - luovuus, innovatiivisuus, muutosherkkyys - riskinottoiskyky - visioitukyky
Palvelujen tuottaminen	- palveluosaaminen – myynti- & osto-osaaminen - palvelu- /tuotetuntemus - prosessiosaaminen – tuotantovälineet & -menetelmät, logistiset ja laatujärjestelmät - tuotteistamisosaaminen – tuotekehitys, katteet - osaa suunnitella, tuottaa ja kehittää palveluja toimintaympäristön vaatimusten mukaan, osaa kuvata, ohjata ja arvioida palveluprosesseja (tuotesuunnittelu, toiminnan kannattavuus, työn organisointi, ohjaus ja kehittäminen), osaa kehittää palveluja tuotekehityksen ja tuotteistamisen keinoin - alan lainsäädäntö - kannattavuuden hallinta - osaa ennakoida vaihtoehtojen toimintatapojen vaikutuksia taloudelliseen tulokseen ja kilpailukykyyn - osaa tuottaa terveellisiä, turvallisia ja taloudellisesti kannattavia palveluja edistämään asiakkaiden hyvinvointia - osaa huomioida esteettiset ja eettiset näkökulmat palvelutoiminnassa (tilat ja palvelutuotteet, viestintä)
MARATA-alan toimintaympäristön tuntemus	- toimijoiden tuntemus - aluevaikuttavuus - osaa kehittää alueellisia vahvuuksia ja parantaa alueellista vaikuttavuutta matkailun toimialalla - valmiudet alan kansainväliseen toimintaan - ymmärtää kansainvälisyyden, globalisaation ja erilaisten kulttuurien merkityksen palvelukulttuurille ja alan kehitykselle, osaa toimia erilaisissa kansainvälisissä toimintaympäristöissä - sähköinen liiketoiminta - ennakoivan tiedon käyttö
Verkosto/kumppanuusosaaminen	- sidosryhmäsuhteet - suhdemarkkinointi, many-to-many - monipuolisten verkostojen ylläpito - osaa toimia erilaisissa verkostoissa sekä hyödyntää ja kehittää niitä - asiakkaiden tarpeiden tunnistaminen – segmentit, nichet - osaa analysoida asiakkaita palveluliiketoiminnan kehittämisen näkökulmasta, tuntee kuluttajakäyttäytymisen periaatteet ja osaa hyödyntää niitä palvelukehityksessä - CRM
MARATA-alan päivittäisjohtaminen	- palveluyrityksen liiketoiminnan ymmärrys - ymmärtää liiketoiminnan keskeiset käsitteet ja omaa liiketaloudellisen ajattelun perusteet, tuntee ja ymmärtää yrityksen strategiat ja osaa hyödyntää niitä palvelutoiminnan ohjauksen työvälineenä - yrittäjyysperiaatteet omaan työhön - osaa soveltaa yrittäjyysperiaatteita yrittäjänä ja työntekijänä - turvallisuusosaaminen – tuntee omaan toimialaansa liittyvät turvallisuusvaatimukset ja osaa soveltaa niitä työssään - alan lainsäädäntö - yhteiskuntavastuu - lähiesiemiestoiminta - osaa suunnitella, toteuttaa ja arvioida oman ja yksikön päivittäistä lähijohtamista, osaa organisoida työyhteisön toimintaa ja hyödyntää yksilöiden, tiimien ja yhteisöjen osaamista - kehittämistoimenpiteiden toteutus/ideointi - stressin hallinta - työyhteisön hyvinvointi
Matkailu- / Majoitus- ja ravintolasektorin erikoisosaaminen	- ymmärtää vieraanvaraisuuden (hospitality) alan keskeisenä arvona ja menestystekijänä - osaa huomioida esteettiset ja eettiset näkökulmat palvelutoiminnassa (tilat ja palvelutuotteet, viestintä) - osaa hyödyntää kansallisen kulttuurin ominaispiirteitä matkailun kehittämisessä

Matkailun koulutusohjelma

Opinnot	Suoritusvuosi				
	1	2	3	4	Σ
PERUSOPINNOT	36 op				36
Kaikille pakolliset yhteiset perusopinnot					14
01PSUO Suomen kieli ja viestintä	4				
01PRUO Ruotsin kieli	3				
01PENG Englannin kieli ja viestintä	3				
01PJYT Yrittäjyysopinnot		4			
Koulutusohjelman yhteiset opinnot					22
11OPPI Oppimisvalmiudet					8
11AMK Opiskelijan ohjaus ja ammatillinen kasvu	1	1	1		
11TIET Tietokone työvälineenä ja työvälineohjelmat	3				
11EAT Turvallisuus sekä Ensiapu 1 ja 2	2				
11VIE Markkinointi- ja palveluosaaminen					7
11VIE1 Palveluosaaminen	2				
11VIE2 Esiintymistaito	2				
11VIE3 Markkinointi		3			
11TAL Talousosaaminen					7
11TAL1 Talous- ja rahoitusmatematiikka	1				
11TAL2 Talouden ohjaus	3				
11TAL3 Kansantalous			3		
AMMATTIOPINNOT	114 op				114
Yhteiset ammattiopinnot					35
11MATK Matkailuosaaminen					10
11MATK1 Matkailumaa Suomi	3				
11ENG1 Focus on Finland	2				
11MAT2 International Tourism	3				
11MAT3 Sustainable Tourism	2				
11MAJRAV Majoitus- ja ravintolaosaaminen					13
11MARA1 Tapa- ja ruokakulttuuri	3				
11MAJRAV2 Majoituspalvelut	2				
11MAJRAV3 Tilapalvelut	2				
11MAJRAV4 Ravintolapalvelut	5				
11LAKIA1 Anniskelulainsäädäntö	1				
11KIEL Matkailuviestintä 1					12
11SVEN2 Turismsvenska		3			
11ENGL2 Tourism and Hospitality English	3				
Toinen vieras kieli (ranska/saksa/espanja/venäjä)	6				

SUUNTAUTUMISOPINNOT				44
Yhteiset suuntautumisopinnot				
11MATKS Matkailutuote				14
11TALSU4 Matkailutuote ja sen hinnoittelu	3			
11VIESU4 Yritysviestintä	3			
11LAKISU2 Sopimus- ja matkailulainsäädäntö	3			
11LAKISU3 Työlainsäädäntö	2			
11TURVS1 Turvallisuusosaaminen	3			
Tapahtuma- ja kokousmatkailun suuntautumisopinnot				30
11TAPSU Tapahtuma- ja kokousmatkailu				16
11TAPSU1 Kokous- ja kongressijärjestelyt	3			
11TAPSU2 Kokous- ja kongressimatkailu	3			
11TAPSU3 Kannustematkailu	3			
11TAPTAL1 Event Organization and Management	4			
A				
11PROJSA <i>Tapahtuma- ja kokousmatkailun projektityö</i>	3			
11KIELS1 Matkailuviestintä 2				5
11ENGS4 MICE English	3			
11SVES4 Mötes- och kongressvenska		2		
11ASHAL Asiakkuuksien hallinta				9
11ASHAL1 Matkailupalveluiden myyntijärjestelmät	3			
11ASHAL2 Suhdemarkkinointi		4		
11ASHAL3 Tapakulttuuri liike-elämässä		2		
Elämysmatkailun suuntautumisopinnot				30
11ELSU Elämysmatkailu				16
11ELSU1 Luonto- ja elämysmatkailu	3			
11ELSU2 Luonto- ja elämysuote ja ruoanvalmistus luonnossa	6			
11TAPTAL1 Event Organization and Management	4			
B				
11PROJSB <i>Elämysmatkailun projektityö</i>	3			
11KIELS2 Matkailuviestintä 2				5
11ENGS5 Recreational English	3			
11SVES5 Rekreationssvenska		2		
11ASHAL Asiakkuuksien hallinta				9
11ASHAL1 Matkailupalveluiden myyntijärjestelmät	3			
11ASHAL2 Suhdemarkkinointi		4		
11ASHAL3 Tapakulttuuri liike-elämässä		2		
Liikuntamatkailun suuntautumisopinnot				30
11LIIM Liikuntamatkailun animateur				16
11LIIM1 Liikunnallisten ohjelmapalveluiden tuottaminen ja liikuntamatkailun yritystoiminta	5			
11LIIM2 Outdoor toiminta	5			
11LIIM3 Animateurtaidot	5			
11PROJSE <i>Liikuntamatkailun projektityö</i>	1			
11KIELS2 Matkailuviestintä 2				5
11ENGS5 Recreational English	3			
11SVES5 Rekreationssvenska		2		
11ASHAL Asiakkuuksien hallinta				9
11ASHAL1 Matkailupalveluiden myyntijärjestelmät	3			
11ASHAL2 Suhdemarkkinointi		4		
11ASHAL3 Tapakulttuuri liike-elämässä		2		

SYVENTÄVÄT YHTEISET OPINNOT					35
11JOHJ Strateginen ja talousjohtaminen					12
11JOHJ1 Yrityksen strategiaprosessi			3		
11TALJ5 Kannattavuuden hallinta	3				
11TALJ6 Suunnittelu-, tavoite- ja tarkkailulaskenta			3		
11TALJ7 Investoinnit ja rahoitussuunnittelu			3		
11JOHOP Operatiivinen johtaminen					13
11JOHH1 Matkailuyrityksen toiminnan johtaminen			3		
11JOHOP2 Sähköinen liiketoiminta			4		
11JOHOP3 Ryhmäviestintä ja ryhmän johtaminen			3		
11JOHOP4 Henkilöstön johtaminen			3		
11TUT Tutkimusosaaminen					10
11TUTK1 Tutkimusprosessi	2	2			
11TUTK2 Menetelmäosaaminen	2	2			
11TUTK3 Tutkiva ja raportoiva kirjoittaminen		2			
VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT			15 op		15
HARJOITTELU			30 op		30
OPINNÄYTETYÖ				15	15
KOKO TUTKINTO			210 op		

PERUSOPINNOT 36 OP

Kaikille pakolliset yhteiset perusopinnot 14 op

Toteutetaan Lahden ammattikorkeakoulun yleisen suunnitelman mukaisesti.

Koulutusohjelman yhteiset opinnot 22 op

11OPPI OPPIMISVALMIUDET 8 OP

Opiskelijan kommunikointitaidot ja elämänhallinnan taidot harjaantuvat oppimisvalmiuksien opintojaksoissa. Nämä taidot kuuluvat yleisiin työelämän vaatimiin taitoihin ja ne auttavat kaikissa työtehtävissä. Kommunikaatiotaitoihin kuuluvat vuorovaikutustaito, kuuntelutaito, suullinen ja kirjallinen viestintätaito sekä medialukutaito. Elämänhallinnan taitoihin kuuluvat oppimisen taito sekä kyky organisoida ja hallita ajankäyttöä. Ongelmanratkaisutaito ja analyttisyys kuuluvat myös elämänhallintaan samoin eettinen vastuu ja monikulttuurisuusosaaminen. Opiskelija kehittyi opintojensa ja uransa suunnittelussa sekä motivoitui elinikäiseen oppimiseen. Hän kehittää kommunikointitaitojaan sekä tietoteknistä osaamistaan. Hän omaksuu vastuullisen ammattilaisen asenteen ensiaputaitojen sekä turvallisuusasenteensa osalta. Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:

- 11AMK Opiskelijan ohjaus ja ammatillinen kasvu 3 op
- 11TIET Tietokone työvälteenä ja työvälteenohjelmat 3 op
- 11EAT Turvallisuus sekä Ensiapu 1 ja 2, 2 op

11AMK OPISKELIJAN OHJAUS JA AMMATILLINEN KASVU 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija kehittyi aktiivisena opintojensa ja uransa suunnittelijana sekä itsensä johtajana. Hän motivoitui elinikäiseen oppimiseen. Opiskelija kasvaa yksilönä: oppijana, ryhmän jäsenenä ja palvelualan ammattilaisena. Opiskelija osallistuu yleisiin infotilaisuuksiin sekä tuutoriryhmytöskentelyyn. Hän omaksuu ammattikorkeakouluopiskelun piirteet, sitoutuu laitoksen toimintatapoihin ja ryhmäytyy vertaisopiskelijoiden kanssa. Hän laatii henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa (HOPS) ja päivittää sitä vuotuisesti. Opintojen loppuvaiheessa opiskelija kirjoittaa ammatillista kasvuun, opiskeluun ja osaamistaan arvioivan esseen.

Suoritustapa ja arviointi

Opiskelijan ohjaus ja ammatillinen kasvu -osio kestää koko opiskelun ajan. Arviointi hyväksyty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Lahden ammattikorkeakoulun opinto-opas 2008–2009. Saatavissa: <http://www.lamk.fi>
Muu erikseen ilmoitettava materiaali.

11TIET TIETOKONE TYÖVÄLINEENÄ JA TYÖVÄLINEOHJELMAT 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija suorittaa tietotekniikan näyttökokeen (Windowsin perusteet, Internet tiedonhaun ja viestinnän välineenä, tekstinkäsittelyn perusteet, pitkän asiakirjan käsittely, taulukkolaskennan perusteet, esityksen laatiminen esitysgrafiikka ohjelmalla). Opiskelija hallitsee atk-välineiden ja työvälteenohjelmien käytön perustaidot ja pystyy soveltamaan tietotekniikkaa omassa opiskelussaan ja päivittäisenä työvälteenään yritys-elämässä.

Suoritustapa ja arviointi

Tietotekniikan näyttökoe suositellaan suoritettavaksi ensimmäisen lukuvuoden aikana. Tietotekniikan näyttökoe on suoritettava hyväksytysti. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, harjoitukset, itsenäinen opiskelu ja näyttökokeet.

Opiskelumateriaali

Opetuksen yhteydessä ilmoitettavat verkkolähteet ja luentomateriaali.

11EAT TURVALLISUUS SEKÄ ENSIAPU 1 JA 2, 2 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija tutustuu oman laitoksensa turvallisuusohjeisiin ja pelastussuunnitelmaan pystyäkseen toimimaan erilaisissa kriisitilanteissa. Hän hankkii matkailualan perusammattitaitoon kuuluvat ensiapuvalmiudet ja motivoituu ylläpitämään turvallisuusosaamistaan.

Suoritustapa ja arviointi

Ensiapukurssit 1 ja 2 sisältävät kontaktiopetusta ja harjoituksia. Arviointi hyväksyty/hylätty.
Turvallisuusinfo ensimmäisenä syyslukukautena.

Opiskelumateriaali

Fellmannin kiinteistön pelastussuunnitelma.

Lahden ammattikorkeakoulun toimintaohje kriisitilanteita varten.
EA1 ja EA2 luentomateriaali.

11VIE MARKKINOINTI- JA PALVELUOSAAMINEN 7 OP

Näissä opintojaksoissa harjaantuvat kommunikointitaidot ja palvelujen tuottaminen. Restonomiin osaa tuottaa laadukkaita palveluita. Se edellyttää palveluosaamista, tuotetuntemusta, prosessin hallintaa. Lisäksi tarvitaan tuotteistamisen osaamista ja kokonaisvaltaista markkinointi- ja kannattavuusajattelua. Palveluita tuotetaan vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa, joten kommunikaatiotaitojen merkitys korostuu. Opinnossa kehitetään vuorovaikutustaitoa, kuuntelutaitoa, suullista ja kirjallista viestintätaitoa sekä medialukutaitoa.

Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:

- 11VIE1 Palveluosaaminen 2 op
- 11VIE2 Esiintymistaito 2 op
- 11VIE3 Markkinointi 3 op

11VIE1 PALVELUOSAAMINEN 2 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija kehittyä henkilökohtaisessa palveluosaamisessaan. Hän ymmärtää asiakkaan käyttäytymistä, ajattelutapaa ja odotusten muodostumista, sekä tiedostaa asiakkaan palvelukokemukseen vaikuttavat tekijät. Opiskelija tunnistaa palvelujärjestelmän osatekijät osana palvelukokemuksen syntymistä.

Opiskelija saa kuvan palvelutilanteissa vaikuttavista ihmiselle tyypillisistä käyttäytymismalleista. Hän perehtyy palvelutilanteisiin kaikkien osapuolien näkökulmista: asiakas, asiakaspalvelija sekä palveluyritys. Hän tulee tietoiseksi omasta palveluasenteestaan sekä yksittäisten palvelutekijöiden merkityksestä.

Suoritustapa ja arviointi

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, oppimistehtävä ja tentti tai opintopäiväkirja
2. Oppimistehtävät ja tentti

Opiskelumateriaali

Pitkänen, R. 2006. Parasta palvelua. Miten onnistut asiakkaan kohtaamisessa. Helsinki: WSOY.

Eskelinen, E. (toim.) 2007. Servicedesign.tv. Lahden ammattikorkeakoulun julkaisu Sarja B Oppimateriaalia, osa 9.

Helsinki: Lönnberg Painot Oy.

Suosittelavaa oheismateriaalia

Shaw, C. & Ivens, J. 2005. Building Great Customer Experiences. New York; Palgrave MacMillian, 1-62.

Zeithaml, V. & Bitner, M. 2003. Services Marketing. Integrating customer focus across the firm. New York: McGraw-Hill, 59-83.

Hopson, B., Loughary, J., Murgatoyd, S., Ripley, T., Scally, M. & Simpson, D. 1999. Building a service culture. Aldershot: Gower.

11VIE2 ESIINTYMISTAITO 2 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija kehittää henkilökohtaisia esiintymis- ja esittämistaitojaan erilaisiin työelämän puhetilanteisiin ja asiakaskohtaamisiin, erityisesti osaksi markkinointi- ja palveluosaamista. Harjoituspainotteisella opintojakson osalla harjaannutetaan sanomisen taitoa ja esiintymisen uskallusta: tavoitteellista ja ymmärrettävää, kuulijat ja tilanteen huomioon ottavaa sanoman muotoilua sekä omasta persoonasta ja työroolista lähtevää, vakuuttavaa kokonaisilmaisua.

Opiskelija oppii valmistautumaan puhetilanteisiin, ylläpitämään esitystilanteen vaatimaa vireystilaa, käyttämään oikein ääntään, kohdentamaan esitystään erilaisille vastaanottajille sekä rajaamaan, tiivistämään ja havainnollistamaan sanomaansa. Opiskelija oppii myös arvioimaan sanattoman viestinnän merkitystä sanoman perillemenossa. Harjoitusten avulla hän kehittää vuorovaikutustaitojaan myös palautteen antamisessa ja vastaanottamisessa.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa. Yksilölliset ja pienryhmäharjoitukset ja niiden analysointi, videoharjoittelu, oppimispäiväkirja sekä ongelmaessee tai tentti. Arviointi hyväksyty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Tenttikirjavaihtoehdot:

- 1) Koskimies, R. 2002. Asiantuntijan esiintymistaito. Helsinki: Finn Lectura.
- 2) Andersson, S. & Kylänpää, E. 2002. Käytännön puheviestintä. Tampere: MacLaser.
- 3) Kallio, H. 2006. Point. Tietoa ja taitoa työelämän esiintymistilanteisiin. Helsinki: Inforviestintä.

11VIE3 MARKKINOINTI 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija tuntee markkinoinnin peruskäsitteet. Hän ymmärtää kokonaisvaltaisen markkinointiajattelun merkityksen

matkailualan liiketoiminnassa ja sen kansainvälisessä toimijakentässä. Opiskelija tutustuu kuluttajakäyttäytymiseen matkailualalla ja käsittää asiakaslähtöisyyden tärkeyden markkinoinnissa ja palvelutilanteissa. Opiskelija perehtyy palveluiden markkinoinnin kilpailukeinoihin, palvelutuotteen laatuun ja sen mittaamiseen.

Suoritustapa ja arviointi

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, oppimistehtävät ja tentti.
2. Etätehtävät ja tentti.

Opiskelumateriaali

Tenttikirjavaihtoehdot:

Boedeker, M. & Albanese, P. 2002. Markkinointi. Helsinki: Oy Edita Ab.

Ylikoski, T. 1999. Unohtuiko asiakas? Perustietoa palvelujen markkinoinnista. 2. uudistettu painos. Helsinki: KY-palvelu.

Lämsä A.-M. & Uusitalo O. Palvelujen markkinointi esimiestyön haasteena. 2. tai 3. muuttamaton painos. Helsinki: Edita.

11TAL TALOUSOSAAMINEN 7 OP

Innovatiivisuus ja muutosten hallinnan taidot ovat korostuneet työelämävalmiuksissa viime vuosina. Näihin kuuluvat hahmottamiskyky, luovuus, innovatiivisuus, muutosherkkyys sekä riskinotto- ja visiointikyky. Opiskelija perehtyy yritysten taloushallinnon perusteisiin. Hän perehtyy alan toimintaympäristöön vaikuttaviin kansantalouden perusteisiin. Hänen suunnittelu- ja organisointitaitonsa kehittyvät. Hän saa työvälineitä kannattavien palveluiden tuottamisen seuraamiseen. Opiskelijan muutoksenhallinnan työvälineet lisääntyvät. Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:

- 11TAL1 Talous- ja rahoitusmatematiikka 1 op
- 11TAL2 Talouden ohjaus 3 op
- 11TAL3 Kansantalous 3 op

11TAL1 TALOUS- RAHOITUSMATEMATIIKKA 1 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija osaa talous- ja rahoitusmatematiikan keskeiset käsitteet ja laskutoimitukset. Opiskelija tuntee prosentti- ja korkolaskennan perusteet sekä osaa soveltaa niitä käytäntöön.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, oppimistehtävät ja tentti.

Opiskelumateriaali

Pulkkinen, P., Holopainen, M. & Keinänen, K. 2006. Talous- ja rahoitusmatematiikka. Helsinki: WSOY, soveltuvin osin. Muu materiaali ilmoitetaan opintojen alkaessa.

11TAL2 TALOUDEN OHJAUS 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija ymmärtää taloushallinnon merkityksen yrityksen toiminnassa. Hän tuntee kannattavan yritystoiminnan edellytykset ja perehtyy kannattavuusajatteluun. Opiskelija osaa hyödyntää katetuottolaskentaa palvelualan yrityksissä ja laskea kannattavuuden tunnuslukuja. Hän ymmärtää kirjanpidon tarkoituksen ja tilinpäätösraporttien sisällön.

Opiskelija osaa arvonlisäverotuksen perusteet ja ymmärtää arvonlisäverovelvollisuuden liittyvän raportointivelvollisuuden merkityksen.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, harjoitukset ja tentit

Opiskelumateriaali

Alhola, K. & Lauslahti, S. 2003. Laskentatoimi ja kannattavuuden hallinta. Porvoo: WSOY.

Tomperi, S. 2007. Käytännön kirjanpito. Helsinki: Edita.

Finlex - Valtion säädöstietopankki. Saatavissa: <http://www.finlex.fi>

Verohallinnon internetsivut. Saatavissa: <http://www.vero.fi>

Luentomateriaali.

11TAL3 KANSANTALOUS 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija hallitsee makro- ja mikrotalouden peruskäsitteet, ymmärtää markkinamekanismin toimintaperiaatteen sekä ymmärtää suhdannevaihtelun kansantaloudelle mukanaan tuomat ongelmat. Teemoina opintojaksolla ovat mm. työttömyys, inflaatio sekä talouspoliittisen vaikuttamisen perusajatukset

Suoritustapa ja arviointi

Kontaktiopetus, oppimispäiväkirja tehtävineen ja loppuentti.

Opiskelumateriaali

Pekkarinen, J. & Sutela, P. 1998. Mikrosta makroon. Porvoo: WSOY, soveltuvin osin.

AMMATTIOPINNOT 114 OP

Yhteiset ammattiopinnot 35 op

11MATK MATKAILUOSAAMINEN 10 OP

Restonomien työtehtävissä korostuu kyky palvelujen tuottamiseen. Tämä on yksi osaamiskokonaisuus ja se sisältää palveluosaamisen ja tuotetuntemuksen. Lisäksi kuvattu prosessi- ja tuotteistamisosaaminen sekä alan lainsäädäntö ja kannattavuuden hallinta ovat keskeisiä osaamisen alueita. Alan toimintaympäristön ja toimijoiden tuntemus kuuluvat osaamiskokonaisuuteen, johon kuuluvat myös kyky kehittää alueellisia vahvuuksia ja parantaa alueellista vaikuttavuutta toimialalla. Lisäksi kyky kansainväliseen toimintaan ja ennakoivan tiedon käyttö parantavat osaamista restonomien työtehtävissä. Sähköinen liiketoiminta kuuluu osaamiskokonaisuuteen.

Elämänhallinnan osaamiskokonaisuus sisältää taitoja, jotka ovat tärkeitä kaikille. Nämä taidot kuuluvat yleisiin työelämän vaatimiin taitoihin. Elämänhallinnan taitoihin kuuluvat oppimisen taito sekä kyky organisoida ja hallita ajankäyttöä. Ongelmanratkaisutaito ja analyttisyys kuuluvat myös elämänhallintaan samoin eettinen vastuu ja monikulttuurisuusosaaminen.

Opiskelija tutustuu matkailun toimintakenttään ja elinkeinon paikallisesta, kansallisesta ja kansainvälisestä näkökulmasta. Hän ymmärtää kestävä kehityksen periaatteet sekä niiden soveltamisen omassa toiminnassaan. Opiskelija tuntee matkailualan toimintaympäristön ja toimijat. Monikulttuurisuusosaaminen ja eettinen vastuu harjaantuvat. Opiskelijan alan tuotetuntemus lisääntyy.

Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:

- 11MATK1 Matkailumaa Suomi 3 op
- 11ENG1 Focus on Finland 2 ECTS
- 11MAT2 International Tourism 3 ECTS
- 11MAT3 Sustainable Tourism 2 ECTS

11MATK1 MATKAILUMAA SUOMI 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija ymmärtää matkailun vaikutukset ja taloudellisen merkityksen paikallisella, alueellisella ja kansallisella tasolla. Hän tutustuu kotimaisen matkailuhallinnon ja elinkeinon yhteistoimintaan sekä matkailullisiin vahvuuksiin ja vetovoimatekijöihin sekä niiden suunnitelmalliseen kehittämiseen. Opiskelija muodostaa itselleen kokonaiskuvan matkailualasta Suomessa sekä sen organisoitumisesta.

Suoritustapa ja arviointi

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, oppimistehtävät ja tentti.
1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, oppimistehtävät ja opintopäiväkirja
2. Etätehtävät ja tentti.

Opiskelumateriaali

Opetuksen yhteydessä ilmoitettavat ajankohtaiset artikkelit/kirjallisuus ja verkkolähteet.

Suosittelava oheismateriaali

Vuoristo, K. & Vesterinen, N. 2001. Lumen ja suven maa. Helsinki: WSOY.

Luentomateriaali.

Suosittelava oheismateriaali erityisesti itsenäistä suoritusvaihtoehtoa opiskeleville

Lindgren, M. (toim.) 2003. Matkailualan vuosikirja 2004. Helsinki: Edita Prima Oy, soveltuvin osin.

Lindgren M. (toim.) 2005. Matkailualan vuosikirja 2005. Helsinki; Edita Prima Oy, soveltuvin osin.

11ENG1 FOCUS ON FINLAND 2 ECTS

Objectives and contents

The students will get the basic knowledge of Finland in English. They will learn to speak about Finns and Finland. The course covers e.g. the following topics; short history of Finland, Finnish economy and politics, welfare state, the Nordic Model, Finnish way of life, Finnish cuisine in a nutshell, cultural heritage and , geographical features, Finnish design, art and entertainment, famous Finns and tourism values.

Assessment

Course work, presentation and exam.

Materials

Package provided by the lecturer.

11MAT2 INTERNATIONAL TOURISM 3 ECTS

Objectives and contents

Student will get theoretical background about international global tourism. Student will know basics about tourism and leisure. Student will know tourism cluster and in this course focus is in transport and distribution systems. Student will study the geography of tourism.

Contents; tourism cluster, global tourism industry, supply and demand, intro to leisure, facts and figures, organizations, geography of tourism, why people travel, history, sociology general lines, Transport companies; air, sea, rail, road, Distribution systems; tour operators, travel agents, GDS, GRS, eTourism, Impacts of tourism.

Assessment

1. Class participation, group assignment-workshop paper and presentation, exam.
2. Independent version; exam, abstract, internet-study.

Materials

Cooper, C. & al. 2005. Tourism: principles and practice. Harlow: Pearson Education, chapters; intro, (1-14,) 12, 13, 20, 21.

Page, S. 2005. Transport and tourism. Harlow: Pearson Prentice Hall, chapters; 1, 2, 6, (7, 8,) 9.

Theobald, W. (ed.) 2005. Global Tourism. Amsterdam: Elsevier cop, chapters 1, (5,) 6.

UNWTO Tourism Highlights, Edition 2007. Saatavissa: <http://www.world-tourism.org/facts/eng/highlights.htm>

Other material informed during lessons.

11MAT3 SUSTAINABLE TOURISM 2 ECTS

Objectives and contents

Students learn to understand the basics of the concept of sustainable development and the three interconnected aspects: environmental, socio-cultural and economic sustainability and their role in tourism. Students familiarize themselves with the basic principles and examples of sustainable tourism. Some of the main topics of the course are corporate social responsibility, eco efficiency, environmental management systems and practical guidelines for sustainable tourism development.

Assessment

1. Active participation, exercises and portfolio.
2. Independent version: web conversations, exercises and portfolio.

Materials

Fennell, D. 1999. Ecotourism, an introduction. London: Routledge, pages; 1-64, 99-130, 245-281.

Global Reporting Initiative. Sustainability reporting guidelines. (<http://www.globalreporting.org>)

Quebec Declaration on Ecotourism (<http://www.world-tourism.org/sustainable/IYE/quebec/anglais/declaration.html>)

Harris, R., Griffin, T. & Williams, P. (edit.) 2002. Sustainable tourism. A Global Perspective. Oxford: Butterworth-Heinemann, pages; 3-34.

Material provided by the lecturer.

11MAJRAV MAJOITUS- JA RAVINTOLAOSAAMINEN 13 OP

Restonomian työtehtävissä korostuu kyky palvelujen tuottamiseen. Opintokokonaisuus ohjaa palveluosaamisen ja ravitsemisalalan lainsäädännön sekä keskeisten käsitteiden ymmärtämiseen. Opintojaksojen keskeisenä tavoitteena on alueen toimijoiden ja toimintaympäristön tuntemuksen lisääminen, jolloin kyky kehittää alueellista vaikuttavuutta ja vahvuuksia toimialalla paranee. Opintokokonaisuus perehdyttää opiskelijan alan toimintatapoihin ja ammattialan perustaitoihin sekä opitun tiedon soveltamiseen alan tehtävissä.

Opintojaksoilla opiskelija hankkii perustietoja ja -taitoja majoitus- ja ravintolaelinkeinon toimintaympäristön palvelu- ja tuotantoprosesseissa sekä tuotetuntemuksessa ja tutustuu sähköisen liiketoiminnan mahdollisuuksiin.

Opiskelija perehtyy suomalaiseen palvelukulttuuriin ja sen mukautumiseen kansainvälistyvässä matkailuympäristössä.

Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:

- 11MARA1 Tapa- ja ruokakulttuuri 3 op
- 11MAJRAV2 Majoituspalvelut 2 op
- 11MAJRAV3 Tilapalvelut 2 op
- 11MAJRAV4 Ravintolapalvelut 5 op
- 11LAKIA1 Anniskelulainsäädäntö 1 op

11MARA1 TAPA- JA RUOKAKULTTUURI 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija ymmärtää, miten kulttuurista ja erilaiset käsitykset kulttuurin keskeisistä tekijöistä vaikuttavat ihmisten ajattelussa, odotuksissa ja käyttäytymisessä. Tavoitteena on lisätä erilaisuuden sietokykyä ja suvaitsevaisuutta.

Opiskelija ymmärtää, mitä suomalainen ruoka on ja mitä se kertoo Suomesta ja suomalaisista.

Lisäksi tavoitteena, että opiskelija hahmottaa, miten ruoka on kulttuurin ytimessä ja mitä suhtautumisemme ruokaan ja ruokailuun kertoo meistä ihmisinä.

Suoritustapa ja arviointi

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa ja oppimistehtävät.
2. Itsenäinen suoritusvaihtoehto; kirjallisuustehtävä, josta sovitaan vastuuopettajan kanssa.

Opiskelumateriaali

Mäkelä, J. Palojoki, P. & Sillanpää, M. 2003. Ruisleivästä pestoon. Näkökulmia muuttuvaan ruokakulttuuriin. Porvoo: WSOY.

Opetuksen yhteydessä ilmoitettavat ajankohtaiset artikkelit/kirjallisuus ja verkkolähteet.

Suositteluaan luettavaksi: Aittoniemi, A. 2000. Bisnes-etiketti, liike-elämän tapa- ja ruokakulttuuri. Helsinki: Oy Edita Ab.

Bourdain, A. 2002. Kobraa lautasella, täydellistä ateriaa etsimässä. Helsinki: Otava.

Sjögren, V. 1998. Mustaa kahvia ja keksinmuruja. Espoo: Schildts.

11MAJRAV2 MAJOITUSPALVELUT 2 OP

Tavoitteet ja sisällöt

Opiskelijalle muodostuu kokonaiskuva majoitusalan toimintaympäristöstä, erilaisista majoitusyritysmuodoista, tuotteista ja palveluista. Hän saa perustiedot majoitusliikkeiden ketjuuntumisesta, luokittelusta, hintatasosta ja asiakaskunnasta. Opiskelija tuntee majoitustuotteen lisätuotteineen ja –palveluineen. Hän ymmärtää asiakaspalvelun ja palveluketjun merkityksen sisäisessä toimintaympäristössä. Hän tutustuu manuaalisten varausten käsittelyyn ja hotellivarausjärjestelmään.

Suoritustapa ja arviointi

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, oppimistehtävät ja tentti.
2. Etätehtävät ja tentti.

Opiskelumateriaali

Brännare, R., Kairamo, H., Kulusjärvi, T. & Matero, S. 2005. Majoitus- ja matkailupalvelu. 4. uudistettu painos. Porvoo: WSOY.

Muu materiaali ilmoitetaan opintojen alkaessa.

11MAJRAV3 TILAPALVELUT 2 OP

Tavoitteet ja sisällöt

Opiskelija tutustuu tilapalveluiden kokonaisuuteen. Hän perehtyy puhtaanapitoon ja jätehuoltoon tilapalveluiden osana ja osaa soveltaa tietouttaan majoitus- ja ravitsemisalan toimintaympäristössä. Hän tuntee eri tilojen puhtaustasovaatimuksia ja osaa tuottaa, arvioida sekä suunnitella puhdistuspalveluja. Opiskelija perehtyy hygieniosaamisen perusteisiin ja suorittaa elintarvikeviraston hygieniosaamistestin.

Suoritustapa ja arviointi

- 1) Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, harjoitukset ja tentti. Hygieniosaamistesti.
- 2) Etätehtävät ja tentti. Hygieniosaamistesti.

Opiskelumateriaali

Aro, J. 2005. Puhtaus on puoli ruokaa. Helsinki: Suomen Siivoustekninen liitto.

Hygieniosaaminen: hygieniatestin suorittamiseen tähtäävä materiaali itseopiskeluun. 2003. INCO.

Hatakka, M., Pakkala, P., Siivonen, P., Turja, M. 2004 (tai uudempi). Elintarvikehygieniä; hygieniosaaminen ja omavalvonta. Helsinki: WSOY.

Mill, R. 2007. Restaurant management customers, operations and employees. Upper Saddle River Pearson Prentice Hall. (soveltuvin osin)

Partanen, E. 2003. Käyttäjälähtöisyyttä tilasuunnitteluun. Toimivat tilat tilapalveluille. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Laukkanen, M. 2003. Elintarvikehygienian perusteet. Helsinki: Multiprint.

Elintarvikeviraston internetsivut. Saatavissa: <http://www.evira.fi>

Opintojaksolla ilmoitettavat ajankohtaiset artikkelit/kirjallisuus ja verkkolähteet.

11MAJRAV4 RAVINTOLAPALVELUT 5 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija saa valmiudet kokonaisvaltaiseen matkailupalvelun tuottamiseen ruoka- ja juomatuotteiden ja palveluiden osalta. Hän ymmärtää eri ravintoloiden liikeideoita ja niiden merkityksen ravintolan toiminnalle. Hän saa kuvan toimimisesta käytännön asiakaspalvelutilanteissa ja –tehtävissä majoitus- ja ravitsemisalan toimintaympäristössä.

Opiskelija oppii tunnistamaan tarjoilun välineistöä ja hallitsee tarjoilutekniikan perusteet. Hän ymmärtää tilaustarjoilun ja paikalla tilatun tarjoilun toteutusten erot. Opiskelija perehtyy myös yleisimpiin anniskeluravintolan juomatuotteisiin ja niiden tarjoiluun. Opiskelija tutustuu ravintolan päivittäiseen rahaliikenteeseen ja yleisimpiin maksutapoihin.

Opiskelija ymmärtää myynnin seurannan merkityksen ravintolan liiketoiminnan kehittämiseksi.

Opiskelija tutustuu ravintolan keittiötoimintoihin ja keskeisimpään kone-, laite- ja välinevalikoimaan. Hän perehtyy ravintolan ruokatuotteen valmistusprosessiin, keskeisiin raaka-aineisiin ja niiden käsittelytapoihin. Opiskelija muodostaa käsityksen kannattavasta keittiötoiminnasta teoriaopintojen ja käytännön harjoitusten pohjalta.

Suoritustapa ja arviointi

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, harjoitukset, tehtävät ja käytännön työskentely ravintolassa. Jos opiskelijalla on aiempia opintoja tai työkokemusta, hän voi hakea opintojakson tästä osasta hyväksilukua.
2. Itsenäinen suoritusvaihtoehto: kirjallisuustehtävät, työskentely ravintolassa ja tentti.

Opiskelumateriaali

Mauno, S. & Libre, E. 2005. Älykäs kokki ammattikeittiössä. Porvoo: WSOY. (soveltuvin osin)
 Mill R. C. 2007. Restaurant management: customers, operations, and employees (soveltuvin osin)
 Mykkänen, J. & Ursin, H. 2007. Tarjoilukirja. Vantaa: Dark Oy.
 Opetuksen yhteydessä ilmoitettavat ajankohtaiset artikkelit ja/kirjallisuus, verkkolähteet.

11LAKIA1 ANNISKELULAINSÄÄDÄNTÖ 1 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija tuntee alkoholilain tavoitteet. Hän oppii yleisimmät alkoholijuomien anniskelua koskevat säännökset ja omaksuu vastuullisen anniskelun edellyttämän asenteen. Opiskelija suorittaa anniskeluravintolan vastaavan hoitajan pätevyyteen vaadittavan teoriaosan.

Suoritustapa ja arviointi

Materiaaliin perehtyminen ja tentin suorittaminen hyväksytysti. Arviointi hyväksytty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen internetsivut. Saatavissa: <http://www.sttv.fi/> Anniskelu -linkki sekä Anniskelupaikan vastaavan hoitaja ammatilliset edellytykset –linkki.

11KIEL MATKAILUVIESTINTÄ 1, 12 OP

Opiskelija hankkii alalla tarvittavat viestintä- ja vuorovaikutustaidot toisen kotimaisen kielen, englannin sekä toisen vieraan kielen osalta. Kieltenopinnot antavat opiskelijalle valmiudet toimia alan kansainvälisissä yhteyksissä ja palvelutilanteissa. Henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa (HOPS) laatiessaan opiskelija voi perustelluista syistä esittää toisen vieraan kielen opintojen korvaamista muilla opinnoilla.

Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:

- 11SVEN2 Turismsvenska 3 op
- 11ENGL2 Tourism and Hospitality English 3 ECTS
- Toisen vieraan kielen opinnot 6 op (ranska/saksa/espanja/venäjä)

11SVEN2 TURISMSVENSKA 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija tuntee Suomen ja erityisesti Päijät-Hämeen maakunnan tärkeimmät matkailukohteet sekä osaa esitellä niitä ruotsiksi. Opintojakson hyväksytty suoritus antaa valmiudet toimia matkailualan erilaisissa palvelutehtävissä kohteliaasti ja asiantuntevasti toisella kotimaisella kielellä. Aihealueita ovat Suomen luonto ja sen erityispiirteet, matkailukohteiden esittely sekä majoitus- ja ravintolapalvelut.

Suoritustapa ja arviointi

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, tehtävät sekä suullinen ja kirjallinen tentti.
2. Itsenäinen suoritusvaihtoehto; opiskelija suorittaa suullisen tentin oman ryhmänsä mukana ja tenttii opiskelumateriaalin kirjallisesti.

Opiskelumateriaali

Opetuksen yhteydessä jaettava materiaali.

11ENGL2 TOURISM AND HOSPITALITY ENGLISH 3 ECTS

Objectives and contents

This course is designed to teach students how to deal with tourists and hotel guests in English. Students will acquire English skills to work effectively and successfully in various jobs in tourism and hospitality industries and the focus will be on the language used in the workplace. Topics to be covered are: tourism and hospitality – useful terminology, modern trends and patterns of change, careers, jobs and skills promoting a destination, types of accommodation and equipment; hotel facilities, taking a reservation and booking, room and other hotel services, customer relations – dealing with complaints, the future of the hospitality and tourism industries.

Assessment

Course work, active class participation, written assignment, leading a discussion group and exam.

Materials

Package provided by the lecturer.

11RAN01 RANSKAN ALKEET 1, 3 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija oppii kielen perusrakenteita ja tavallisimpia ilmauksia. Opintoihin sisältyvät ääntäminen, tervehtiminen, vapaa-aika, ajanilmaukset, matkustaminen ja kahvilassa asiointi.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, harjoitukset ja tentti.

Opiskelumateriaali

Nivanka, E. & Sutinen S. 2004. Chez Marianne 1. Helsinki: Finn Lectura.

11RAN02 RANSKAN ALKEET 2, 3 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija hallitsee ranskan kielen perusteet, erityisesti menneen ajan aikamuodot.

Edeltävät opinnot

Ranskan alkeet 1, 3 op tai vastaavat tiedot.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, harjoitukset ja tentti.

Opiskelumateriaali

Nivanka, E. & Sutinen, S. 2004. Chez Marianne I. Helsinki: Finn Lectura.

11SAKAL02 SAKSAN ALKEET 2, 3 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija hallitsee kielen keskeiset rakenteet ja omaa valmiudet käyttää saksan kieltä käytännön puhetilanteissa ollessaan matkalla saksankielisessä maassa tai tavatessaan Suomessa saksaa puhuvia matkailijoita. Opintoihin sisältyvät esittäytyminen, small talk, työajoista, työtehtävistä, yrityksen toimitiloista kertominen, ateriatilaukset, rakennekertausena akkusatiivi, datiivi, modaaliapuverbit ja sanajärjestys.

Edeltävät opinnot

Kurssi soveltuu aktivointikurssiksi opiskelijoille, jotka ovat esim. yläasteella tai lukiossa opiskelleet 2-4 kurssia saksaa.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, harjoitukset ja tentti.

Opiskelumateriaali

Kauppi, E. & Simon, H. 2002. Fahrplan tekstit ja sanastot. Vammala: Tammi.

Kauppi, E. & Simon, H. 2002. Fahrplan tekstit kielioppi ja harjoitukset. Vammala: Tammi.

11SAKAL03 SAKSAN ALKEET 3, 3 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelijan puhevalmius erilaisissa työhön ja vapaa-aikaan liittyvissä tilanteissa kehittyy. Hän perehtyy saksalaiseen elämäntapaan ja kulttuuriin. Opintoihin sisältyvät kotikaupungin esittely, nähtävyyksistä kertominen, huonevaraukset, matkustamiseen liittyvä sanasto, puhelimitse asiointi, rakennekertausena pronominit, prepositiot, perfekti, ja sivulauseet.

Edeltävät opinnot

Saksan alkeet 2, 3 op tai vastaavat tiedot

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, harjoitukset ja tentti.

Opiskelumateriaali

Kauppi, E. & Simon, H. 2002. Fahrplan tekstit ja sanastot. Vammala: Tammi.

Kauppi, E. & Simon, H. 2002. Fahrplan tekstit kielioppi ja harjoitukset. Vammala: Tammi.

11ESP101 ESPANJAN ALKEET 1, 3 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija oppii kielen perusrakenteita ja tavallisimpia ilmauksia. Opintoihin sisältyvät tervehtiminen, puhelin, ravintola, kauppa, aika, vuodenajat ja matkustaminen.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, harjoitukset ja tentti.

Opiskelumateriaali

Alvarez Reyes, Kaasinen & al.2005 ¡Fantástico! 1. Helsinki: Tammi.

11ESP102 ESPANJAN ALKEET 2, 3 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija syventää tietämystään kielen perusrakenteista ja tavallisimmista ilmauksista. Opinnoissa käsitellään myös tien neuvominen, hotelli, matkustaminen, asunto, televisio, radio, elokuvat, päivittäiset rutiinit ja menneet tapahtumat.

Edeltävät opinnot

Espanjan alkeet 1, 3 op tai vastaavat tiedot

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, harjoitukset ja tentti.

Opiskelumateriaali

Alvarez Reyes, Kaasinen et al.2005 ¡Fantástico! 1. Helsinki: Tammi.

11VEN01 VENÄJÄN KIELEN PERUSTEET 3 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija hallitsee kyrilliset aakkoset ja tuntee venäjän kielen perusrakenteita sekä osaa ilmaista itseään venäjäksi yksinkertaisissa keskustelutilanteissa. Opintoihin sisältyvät kyrilliset aakkoset, kohteliaisuusfraaseja ja peruskielioppia.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, harjoitukset ja tentti.

Opiskelumateriaali

Luentomateriaali, muu materiaali ilmoitetaan opintojen alkaessa.

11VEN02 VENÄJÄÄ ASIAKASPALVELIJOILLE 3 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija osaa hoitaa erilaisten matkailupalveluiden asiakaspalvelutilanteet sujuvasti ja kohteliaasti. Opintoihin sisältyvät hotelli- ja ravintola-alan perussanasto, osto- ja myyntitilanteet, opastus ja neuvonta.

Edeltävät opinnot

Venäjän kielen perusteet, 3 op tai vastaavat tiedot

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, harjoitukset ja tentti.

Opiskelumateriaali

Luentomateriaali, muu materiaali ilmoitetaan opintojen alkaessa.

Suuntautumisopinnot 44 op

Yhteiset suuntautumisopinnot

11MATKS MATKAILUTUOTE 14 OP

Restonomien työtehtävissä korostuu kyky palvelujen tuottaminen, innovatiivisuus ja kommunikointitaito. Palvelujen tuottaminen on osaamiskokonaisuus ja se sisältää palveluosaamisen ja tuotetuntemuksen. Lisäksi prosessi- ja tuotteistamisosaaminen sekä alan lainsäädäntö ja kannattavuuden hallinta ovat keskeisiä osaamisen alueita. Kommunikointitaidot sekä luovuus kuuluvat yleisiin työelämän valmiuksiin ja ne auttavat kaikissa työtehtävissä. Kommunikointitaitoihin kuuluvat vuorovaikutustaito, kuuntelutaito, suullinen ja kirjallinen viestintätaito sekä medialukutaito. Innovatiivisuus ja muutosten hallinnan taidot ovat korostuneet työelämävalmiuksissa viime vuosina. Näihin kuuluvat hahmottamiskyky, luovuus, innovatiivisuus, muutosherkkyys sekä riskinotto- ja visiointikyky. Opiskelija ymmärtää palvelutuotteen rakenteen ja tuotantomenetelmät. Hän käsittää tuotekehityksen vaiheet, tuotteen rakentamisen ja perusteet kannattavaan hinnoitteluun. Hän ymmärtää myös lainsäädännön ja turvallisuusvaatimusten mukaiset edellytykset yritykselle ja alan toimijalle. Opiskelija oppii yritysviestinnän merkityksen tuotteiden markkinoinnissa.

Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:

- 11TALSU4 Matkailutuote ja sen hinnoittelu 3 op
- 11VIESU4 Yritysviestintä 3 op
- 11LAKISU2 Sopimus- ja matkailulainsäädäntö 3 op
- 11LAKISU3 Työlainsäädäntö 2 op
- 11TURVS1 Turvallisuusosaaminen 3 op

11TALSU4 MATKAILUTUOTE JA SEN HINNOITTELU 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija ymmärtää matkailupalvelutuotteen rakentamisen yksittäisten yritysten ja palvelutuottajien tarjoamista palveluista. Hän oppii hahmottamaan asiakasnäkökulman vaihtumisesta aiheutuvan muutoksen tuotesisältöön.

Opiskelija oppii erityyppisten matkailupalvelutuotteiden hinnoittelun periaatteet ja sekä hinnoittelua ohjaavat että siihen vaikuttavat tekijät. Opiskelija perehtyy ravintola- ja majoitussektorin tuotteisiin ja hinnoitteluun.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, verkkotyöskentely, harjoitukset ja tentti.

Opiskelumateriaali

Komppula, R. & Boxberg, M. 2002. Matkailuyrityksen tuotekehitys. Helsinki: Edita.

Douglas, N., Douglas, N. & Derrett, R. (edit.) 2002. Special interest tourism. Milton, Australia: John Wiley & Sons.

Luentomateriaali, muu materiaali ilmoitetaan opintojen alkaessa.

11VIESU4 YRITYSVIESTINTÄ 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija ymmärtää viestinnän merkityksen yritysten tuloksenteon, yhteistyön ja työtyytyväisyyden kannalta sekä viestinnän ja organisaatorakenteen yhteyden. Opiskelija osaa toteuttaa suunnitelmallisesti yrityksen sisäistä ja ulkoista viestintää ja valita viestintään tarkoituksenmukaiset keinot ja kanavat. Hän pystyy kirjoittamaan vastaanottajalähtöisesti yrityksen kaupallisia viestejä, verkkotekstejä ja tiedotteita ja rakentamaan teksteillään myönteistä yrityskuvaa:

- Yritysviestinnän periaatteet ja tehtävät, yritysviestintä maineenhallinnan osana
- Yritysviestinnän organisointi, tiedottamisen ja yhteystoiminnan muodot
- Kaupankäynnin tekstit
- Tiedotteet ja suhdetoimintatekstit
- Yrityksen rekrytointiin liittyvä viestintä
- Oman kirjallisen viestintätaidon kehittäminen.

Suoritustapa ja arviointi

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa ja tekstiportfolio sekä joko raportti yrityksen viestinnästä tai tentti.
2. Verko-opiskelu tehtävineen, tentti ja tekstiportfolio.

Opiskelumateriaali

Tenttikirjavaihtoehdot:

1) Kortetjärvi-Nurmi, S., Kuronen, M.-L. & Ollikainen, M. 2008. Yrityksen viestintä. 5. uudistettu painos. Helsinki: Edita (luvut 1 – 5) ja Juholin, E. 2003. Viestintä työyhteisössä [verkkootikkeli]. Jyväskylän yliopisto. Saatavissa: http://www.jyu.fi/viesti/verkkotuotanto/yviperust/artikkelit/viestinta_tyoyhteisossa.html

2) Kylänpää, E. & Piirainen, E. 2002. Liike-elämän kirjallinen viestintä. 3. painos. Tampere: MacLaser (luvut 1 – 5 ja 9) sekä Salin, V. 2002. PK-yrittäjän opas kokonaisviestintään. Helsinki: WSOY ja Juholin, E. 2003. Viestintä

työyhteisössä [verkkoartikkeli]. Jyväskylän yliopisto. Saatavissa:
http://www.jyu.fi/viesti/verkkotuotanto/yviperust/artikkelit/viestinta_tyoyhteisossa.html

11LAKISU2 SOPIMUS- JA MATKAILULAINSÄÄDÄNTÖ 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija saa kuvan matkailutoimialalla vaikuttavan lainsäädännön osa-alueista. Hän perehtyy keskeisiltä osin yleisiin sopimusoikeudellisiin periaatteisiin ja säädöksiin sekä kauppaoikeuden periaatteisiin. Opiskelija tutustuu matkailualan vakiosopimuksiin. Opiskelija oppii toiminnassaan ottamaan huomioon matkailu-, majoitus ja ravitsemisalaa koskevat lainsäädännölliset näkökohdat, sekä oppii soveltamaan niitä asiakassuhteissaan. Hän tuntee Kuluttajasuojalain ja Valmismatkanlain pääsisällön ja soveltamisen käytäntöön.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, harjoitukset ja tentti. Lainsäädännön opetus toteutetaan osittain muuhun opetukseen integroituna.

Opiskelumateriaali

Huovinen, U. 2002. Matkailun lainsäädäntö. 2 uudistettu painos. Helsinki: Edita.
Hämäläinen, H. (toim.) 2002. Matkatoimistoalan keskeiset säädökset. Helsinki: Smalser.
Tuoteturvallisuus. Saatavissa: <http://www.kuluttajavirasto.fi>
Luentomateriaali, muu materiaali ilmoitetaan opintojen alkaessa.

11LAKISU3 TYÖLAINSÄÄDÄNTÖ 2 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija perehtyy esimiehenä ja yrittäjänä tarvitsemiinsa työlainsäädännön osa-alueisiin. Hän perehtyy työvuorosuunnittelun periaatteisiin ja merkitykseen. Hän harjoittelee työvuorolistan tekemistä käytännössä tuoden lainsäädännöstä oppimansa asiat käytännön tasolle.

Suoritustapa ja arviointi

Kontaktit ja tehtävät tai itsenäiset tehtävät

Opiskelumateriaali

Saarinen, M. 2005. Majoitus- ja ravitsemisalalan työsuhteasiat. Rymättylä: Mauri Saarinen, soveltuvin osin.
Majoitus- ja ravitsemisalalan työntekijöiden voimassa oleva työehtosopimus <http://www.finlex.fi/fi/>
Luennoilla ilmoitettavat oikeustapaukset <http://www.finlex.fi/fi/>

11TURVS1 TURVALLISUUSOSAAMINEN 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija omaksuu turvallisuuden liiketoiminnan tukitoimintona. Hän sisäistää, mitä turvallisuusjohtaminen ja turvallisuusosaaminen työyhteisön esimiehelle merkitsevät. Hän ymmärtää omatoimisen varautumisen merkityksen ja perehtyy koulutusalan liiketoiminnassa korostuviin yritysturvallisuuden osa-alueisiin; henkilöturvallisuuteen, palo- ja pelastusturvallisuuteen, työturvallisuuteen, kiinteistö- ja toimitilaturvallisuuteen, tietoturvallisuuteen ja rikosturvallisuuteen. Hän ymmärtää lisäksi eri osa-alueilla vaadittavien turvallisuuden liittyvien asiakirjojen merkityksen ja saa valmiudet niiden laadintaan. Opiskelija ymmärtää turvallisuuden pohjautuvan vahvasti lainsäädäntöön ja saa valmiudet hakea ajankohtaista turvallisuuteen liittyvää tietoa eri tietolähteistä.

Suoritustapa ja arviointi

1. Luennot, oppimistehtävät ja tentti
2. Itsenäinen opiskelu ja tentti

Opiskelumateriaali

Luentomateriaali, muu materiaali ilmoitetaan opintojen alkaessa.
Miettinen, J. 2002. Yritysturvallisuuden käsikirja. Helsinki: Kauppakaari.

SUUNTAUTUMISOPINNOT

Tapahtuma- ja kokousmatkailun suuntautumisopinnot 30 op

11TAPSU TAPAHTUMA- JA KOKOUSHMATKAILU 16 OP

Opiskelija saa kokonaiskuvan kokous- ja tapahtumamatkailusta ja -toimijoista kotimaisessa ja kansainvälisessä toimintaympäristössä. Hän tutustuu keskeisiin kokous- ja kongressitoimintojen erityispiirteisiin, palveluprosesseihin ja oheistuotteisiin. Hän perehtyy yleisö- ja yritystapahtuman järjestämiseen ja kannustematkailuun. Opiskelijan matkailualan toimintaympäristön tuntemus laajenee sekä tapahtuma- ja kokousmatkustuspalveluiden tuottaminen ja prosessiosaaminen vahvistuvat.

Verkosto-osaamisen osaamiskokonaisuuteen kuuluvat sidosryhmäsuhteet, suhdemarkkinointi sekä kyky monipuolisten verkostojen ylläpitoon. Asiakkuuksien monipuolinen johtaminen ja asiakkaiden tarpeiden tunnistaminen, analysointi ja hyödyntäminen korostuvat palvelukehityksessä. Matkailusektorin erikoisosaaminen koostuu ymmärryksestä vieraanvaraisuuden (hospitality) alalla sekä esteettisten ja eettisten näkökulmien huomioimisesta palvelutoiminnassa.

Kansallisen kulttuurin ominaispiirteiden hyödyntäminen on osana osaamiskokonaisuutta.

Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:

- 11TAPSU1 Kokous- ja kongressijärjestelyt 3 op
- 11TAPSU2 Kokous- ja kongressimatkailu 3 op
- 11TAPSU3 Kannustematkailu 3 op
- 11TAPTALIA Event Organization and Management 4 ECTS
- 11PROJSA *Tapahtuma- ja kokousmatkailun* projektityö 3 op

11TAPSU1 KOKOUS- JA KONGRESSIJÄRJESTELYT 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija ymmärtää erilaisten kokouksiin liittyvien palveluiden sekä kokousten tila- ja tekniikkavarustelujen merkityksen kokousten onnistumiseksi. Hän tuntee kongressialalle suunniteltujen tiedonhallintaohjelmien toiminnan pääperiaatteet ja perehtyy yhden alalla käytössä olevan järjestelmän toimintaan.

Suoritustapa ja arviointi

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, harjoitukset, tehtävät ja tentti sekä käytännön työjakso Kongressikeskus Fellmannissa. (20 h).
2. Opiskelumateriaaliin perustuvat, itsenäisesti suoritettavat tehtävät, tentti sekä käytännön työjakso Kongressikeskus Fellmannissa. (20h).

Opiskelumateriaali

Blinnikka P. & Kuha, M. 2004. Ideasta kokoukseksi - asiakaslähtöisten kokousten ja kongressien järjestäminen.

Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Jyväskylä.

Opetuksen yhteydessä ilmoitettavat verkkolähteet ja/tai artikkelit sekä jaettava materiaali.

Suosittelava oheismateriaali:

Määttä S., Nuutila J. & Saranpää T., 2004. Juhlapalvelu. Helsinki: WSOY.

Saarelma, K. 2002. Kongressiopas, Kuinka tieteellinen kongressi järjestetään. Helsinki: Primacarrera.

11TAPSU2 KOKOUS- JA KONGRESSIMATKAILU 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija saa kokonaiskuvan kokous- ja kongressimatkailusta ja sen toimijoista kotimaisessa ja kansainvälisessä toimintaympäristössä. Hän tutustuu keskeisiin kokous- ja kongressitoimintojen erityispiirteisiin, palveluprosesseihin ja oheistuotteisiin.

Suoritustapa ja arviointi

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, harjoitukset, tehtävät ja tentti.
2. Opiskelumateriaaliin perustuvat, itsenäisesti suoritettavat tehtävät ja tentti

Opiskelumateriaali

Davidson, R., Rogers T. 2006. Marketing Destinations and Venues for Conferences, Conventions and Business Events. Elsevier Ltd., Great Britain, soveltuvin osin.

Opetuksen yhteydessä ilmoitettavat verkkolähteet ja/tai artikkelit sekä jaettava materiaali.

11TAPSU3 KANNUSTEMATKAILU 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija tutustuu incentive-kampanjan periaatteisiin, yrityslähtöisiin tavoitteisiin ja toimintamalleihin. Hän ymmärtää asiakaslähtöisyyden ja kannustematkan merkityksen osana kampanjasuunnittelua ja toteutusta. Opiskelija saa kokonaiskuvan työsidonnaisen matkailun kansainvälisestä ja kotimaisesta toimijaverkosta ja osaa asemoida eri

toimijoiden tehtävät ja osaamisalueet kannustematkailullisen kokonaistuotteen synnyssä. Opiskelija oppii Suomen kannustematkailun alueiden vetovoimatekijät ja kannustematkamahdollisuudet. Opiskelija oppii alan kansainvälisen terminologian sekä suunnittelemaan asiakaslähtöisesti Suomessa toteutettavan kannustematkatuotteen ja tuntee sen toteutuksen ja hinnoittelun pääperiaatteet.

Suoritustapa

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, oppimistehtävät, kannustematkaohjelman suunnittelu.
2. Opiskelumateriaaliin perustuvat, itsenäisesti suoritettavat tehtävät.

Arviointi

Yksilötehtävä 60 % ja ryhmien oppimistehtävät 40 % opintojakson kokonaisarvosanasta.

Opiskelumateriaali

Kantele, K. 2006. Suomeen ja Lappiin suuntautuneen työsidonnaisen matkailun ja erityisesti kannustematkailun synty ja kehitys tarkasteltuna kannustematkatuotteen rakentumisena 1980-luvulla. Lapin Yliopisto, soveltuvin osin.

Davidson, R. & Cope, B. 2003. Business Travel. Prentice Hall. Incentive Travel –osuus.

Schaumann, P. 2004. The guide to Successful Destination Management. Wiley, Hoboken. 2006, Elsevier Ltd., Great Britain.

Opetuksen yhteydessä ilmoitettavat verkkolähteet, artikkelit ja/tai kirjallisuus, SITEn julkaisut, Incentive Travel Journal.

11TAPTALIA EVENT ORGANIZATION AND MANAGEMENT 4 ECTS

Objectives and contents

The student will get to know the principles and practices of the planning, implementing and managing processes of various public and corporate events. The focus of the course is to develop the student's abilities to organize and manage a successful and profitable event.

Assessment and evaluation

1. Active participation on lectures and group works, portfolio and learning diary.
2. Individual assignments to produce a project plan for a public and a corporate event.

Materials

Kauhanen, J., Juurakko, A. & Kauhanen, V. 2002. Yleisötapahtuman suunnittelu ja toteutus. Vantaa: WSOY.

Vallo, H. & Häyrynen, E. 2003. Tapahtuma on tilaisuus. Opas onnistuneen tapahtuman järjestämiseen. Helsinki: Hakapaino.

Muhonen, R. & Heikkinen, L. 2003. Kohtaamisia kasvokkain. Tapahtumamarkkinoinnin voima. Helsinki: Talentum.

Shone, A. & Parry, B. 2001. Successful Event Management, a practical Handbook. London: Continuum.

Tum, J., Norton, P. & Nevan Wright, J. 2006. Management of Event Operations. Great Britain: Elsevier Ltd.

Additional material from Internet and articles provided by the lecturers.

11PROJSA TAPAHTUMA- JA KOKOUSMATKAILUN PROJEKTITYÖ 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija ymmärtää projektityöskentelyn periaatteet alan työtehtävissä. Opiskelijat toteuttavat itsenäisesti projektityön, jonka aikana he voivat käytännössä harjaannuttaa opinnoissa oppimiaan taitoja. Opiskelijat toimivat ryhmissä yhteisen tavoitteen ja suunnitelman mukaisesti. Alalle tyypilliset yhteistyö- ja verkottumistaidot korostuvat.

Suoritustapa ja arviointi

Orienteerioluennoille osallistuminen.

Aktiivinen projektityöskentely, vastuullinen toiminta ryhmässä.

Opiskelumateriaali

Kettunen, S. 2003. Onnistu projektissa. WSOY, Helsinki.

Rissanen, T. 2002. Projektilla tulokseen. Pohjantähti, Jyväskylä.

11KIELS1 MATKAILUVIESTINTÄ 2, 5 OP

Opiskelijan suuntautumisvaihtoehdon mukaiset viestintä- ja vuorovaikutustaidot toisen kotimaisen ja englannin kielen osalta syvenevät. Hän saa valmiudet toimia oman alansa kansainvälisissä yhteyksissä ja palvelutilanteissa. Englannin ja ruotsin opintojaksot vahvistavat opiskelijan ammatillista kielenosaamista ja parantavat hänen ammatitaitoaan kansainvälisten kokousten ja tapahtumien järjestämisessä.

Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:

- 11ENGS4 MICE English 3 ECTS

- 11SVES4 Mötes- och kongressvenska 2 op

11ENGS4 MICE ENGLISH 3 ECTS

Objectives and contents

The students acquire skills for working in international congress organizations, selling and marketing them. The studies include presenting types of venues, facilities and services provided, planning, management and implementation of events, pre & post conference tours and incentive programme. Students learn to compile itineraries for various programmes. Necessary business interaction both in writing and orally is included. The course also covers meeting procedures and documentation.

Assessment

Course work and exam.

Materials

Package provided by the lecturer.

11SVES4 MÖTES- OCH KONGRESSVENSKA 2 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija perehtyy erilaisiin kokousmuotoihin sekä hallitsee kokous-, kongressi- ja kannustematkailun keskeiset viestintätilanteet ruotsiksi. Opinnot sisältävät seuralais- ja oheisohjelmien sekä kannustematkan ideointia ja laadintaa sekä suullisia ja kirjallisia viestintätilanteita.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, harjoitukset sekä suullinen ja kirjallinen tentti.

Opiskelumateriaali

Opetuksen yhteydessä jaettava materiaali.

11ASHAL ASIAKKUUKSIEN HALLINTA 9 OP

Verkosto-osaamisen osaamiskokonaisuuteen kuuluvat sidosryhmäsuhteet, suhdemarkkinointi sekä kyky monipuolisten verkostojen ylläpitoon. Asiakkuuksien monipuolinen johtaminen ja asiakkaiden tarpeiden tunnistaminen, analysointi ja hyödyntäminen sekä vieraanvaraisuuden (hospitality) korostuvat myös majoitus- ja ravintolasektorin verkostoissa. Opiskelija syventää kokonaisvaltaista markkinointiajatteluaan ja osaamistaan ymmärtäen matkailun saatavuuskäsitteen monitahoisuuden. Hän perehtyy kansainvälisen toimintaympäristön ja jakeluverkoston merkitykseen matkailutuotteiden myynnissä ja markkinoinnissa. Opiskelija kykenee valitsemaan kohderyhmäkohtaisen, tuloksellisen myynti- ja viestintämuodon ja -tavan.

Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:

- 11ASHAL1 Matkailupalveluiden myyntijärjestelmät 3 op
- 11ASHAL2 Suhdemarkkinointi 4 op
- 11ASHAL3 Tapakulttuuri liike-elämässä 2 op

11ASHAL1 MATKAILUPALVELUIDEN MYYNTIJÄRJESTELMÄT 3 OP

Tavoitteet ja sisällöt

Opiskelijalle muodostuu kuva myyntipalvelun toiminnasta ja myyntiprosessista. Hän ymmärtää aktiivisen myynnin merkityksen osana kannattavaa yritystoimintaa. Opiskelija osaa järjestää ja suunnitella asiakaslähtöisesti matkailupalvelupaketteja. Hän tuntee asiakastietojen keräämisen ja seurannan periaatteet (CRM) asiakastietokannassa. Hän tuntee alan myynti- ja markkinointikanavat sekä keskeiset sähköiset jakelukanavat. Matkailualan palveluiden erityispiirteet korostuvat.

Suoritustapa ja arviointi

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, oppimistehtävät ja tentti.
2. Etätehtävät ja tentti.

Opiskelumateriaali

Shaw, M. & Morris S. 2000. Hospitality sales – a marketing approach. New York: John Wiley & Sons.

Boxberg, M. Komppula, R., Korhonen, S. & Mutka, P. 2002. Matkailutuotteen markkinointi- ja jakelukanavat. Helsinki: Edita.

Inkpen, G. 1999. Information technology for travel and tourism. 2nd edition. Essex Longman.

Muu materiaali ilmoitetaan opintojen alkaessa.

11ASHAL2 SUHDEMARKKINOINTI 4 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija perehtyy matkailun monimuotoiseen toimijaverkostoon ja siinä tapahtuvaan kokonaisvaltaiseen suhdetoimintaan. Hän analysoi kansainvälisen markkinointiympäristön, kulttuurien ja kuluttajakäyttäytymisen merkityksen globaaleilla matkailumarkkinoilla. Opiskelija analysoi palvelu- ja informaatioyhteiskunnan trendejä, haasteita ja niiden vaikutuksia yrityksiin. Hän perehtyy matkailuyrityksen suhde- ja asiakkuuspääomien luomiseen ja

hyödyntämiseen yrityksen toiminnan kehittämisessä. Opiskelija pystyy suunnittelemaan yhteisön kokonaisvaltaisen ja kustannustehokkaan suhdemarkkinointisuunnitelman, jossa eri viestintäkeinot on huomioitu.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa ja oppimistehtävä.

Opiskelumateriaali

Gummesson, E.1998 (tai uudempi). Suhdemarkkinointi 4 P:stä 30 R:ään. Helsinki: Kauppakaari.

Hellman, K. 2003. Asiakastavoitteet ja –strategiat. Helsinki: WSOY.

Ala-Mutka, J. & Talvela, E. 2004. Tee asiakassuhteista tuottavia. Helsinki: Talentum.

Havunen, R. 2000. Uusi näkökulma asiakkaaseen: oivaltamisen kautta tuloksiin. Helsinki: Edita.

11ASHAL3 TAPAKULTTUURI LIIKE-ELÄMÄSSÄ 2 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija tuntee tapakulttuurin ja ymmärtää sen merkityksen osana omaa ammatillisuuttaan niin työelämän arkisessa kanssakäymisessä kuin sosiaalisissa verkoissakin. Keskeisiä teemoja ovat ymmärrettävä käyttäytyminen, luontevuus, asenne ja viestintätaidot.

Lisäksi opiskelija saa selkeän kuvan yritysten edustustilaisuuksista, niiden suunnittelusta, toteutuksesta ja niihin osallistumisesta.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa ja etätehtävä, josta esitys.

Opintojaksoon sisältyy tapakasvatuspäivällinen

Opiskelumateriaali

Harju, L. 2000. Työelämän hyvät tavat. Helsinki: Otava.

Opetuksen yhteydessä ilmoitettavat ajankohtaiset artikkelit ja/kirjallisuus, verkkolähteet.

Elämysmatkailun suuntautumisopinnot 30 op

11ELSU ELÄMYSMATKAILU 16 OP

Opiskelija tutustuu erilaisiin elämys-, luonto- ja liikuntamatkailutuotteisiin ja alan yritystoimintaan. Elämyspalveluiden tuottaminen ja prosessiosaaminen sekä kannattavuuden ymmärtäminen ovat alan toimistoympäristön tuntemuksen laajenemisen lisäksi opintojakson merkittävintä sisältöä. Elämyspalveluilla on merkittävä rooli myös erilaisten tapahtumien järjestämisessä.

Verkosto-osaamisen osaamiskokonaisuuteen kuuluvat sidosryhmäsuhteet, suhdemarkkinointi sekä kyky monipuolisten verkostojen ylläpitoon. Asiakkuuksien monipuolinen johtaminen ja asiakkaiden tarpeiden tunnistaminen, analysointi ja hyödyntäminen korostuvat palvelukehityksessä. Matkailusektorin erikoisosaaminen koostuu ymmärryksestä vieraanvaraisuuden (hospitality) alalla sekä esteettisten ja eettisten näkökulmien huomioimisesta palvelutoiminnassa. Kansallisen kulttuurin ominaispiirteiden hyödyntäminen on osana osaamiskokonaisuutta.

Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:

- 11ELSU1 Luonto- ja elämysmatkailu 3 op
- 11ELSU2 Luonto- ja elämystuote ja ruoanvalmistus luonnossa 6 op
- 11TAPTAL1B Event Organization and Management 4 ECTS
- 11PROJSB *Elämysmatkailun* projektityö 3 op

11ELSU1 LUONTO- JA ELÄMYSMATKAILU 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija tutustuu erilaisiin elämysmatkailutuotteisiin ja alan yritystoimintaan sekä oppii ideoimaan ja tuottamaan kannattavasti ja asiakaslähtöisesti suunniteltavia luonto- ja elämystuotteita. Opintojakson muita keskeisiä teemoja ovat eri aktiviteetteihin tutustuminen, elämys sekä asiakkaiden kanssa erilaisissa ympäristöissä toimimiseen liittyvät tekijät.

Suoritustapa ja arviointi

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, yritysvierailut, tuotetehtävä ja tentti.
2. Itsenäinen kirjallisuustehtävä, tuotetehtävä ja tentti.

Opiskelumateriaali

Borg, P., Kivi, E. & Partti, M. 2002. Elämyksestä elinkeinoksi. Helsinki: WSOY.

Koivula, E. & Saastamoinen, O. (toim.) 2005. Näkökulmia luontomatkailuun ja sen tulevaisuuteen. Joensuu: Joensuun yliopisto.

Kuluttajavirasto. 2003. Kuluttajaviraston ohjeet ohjelmapalveluiden turvallisuuden edistämiseksi.

<http://www.kuluttajavirasto.fi/user/loadFile.asp?id=5274>

Kylänen, M. (toim.) 2007. Articles on experiences. Lapland Centre of Expertise for the Experience Industry. Saatavissa: http://www.leofinland.fi/LEO/Suomeksi/Apuvalikko/Ideasta_tuotteeksi/tutkimus/julkaisut/Articles_on_Experiences_-_artikkelikokoelmat.iw3

Pine II, B.J. & Gilmore, J.H. 1999. The experience economy. Boston: Harvard Business School Press.

Tarssanen, S. ja Kylänen, M. (2007) Entä jos elämyksiä tuotetaan. Rovaniemi: Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskus. Saatavissa: <http://www.leofinland.fi/includes/loader.aspx?id=4beafcc9-f73a-4039-8a1d-3d603770a611> Opetuksen yhteydessä ilmoitettavat ajankohtaiset artikkelit/kirjallisuus ja verkkolähteet.

11ELSU2 LUONTO- JA ELÄMYSTUOTE JA RUOANVALMISTUS LUONNOSSA 6 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija ymmärtää eri kohderyhmille suunnattujen luonto- ja elämysmatkailupalveluiden mahdollisuudet Suomessa. Hän oppii suunnittelemaan ja toteuttamaan elämyspalvelutuotteita sekä soveltamaan kestävä kehityksen periaatteita.

Opiskelija ymmärtää eri vuodenaikojen ja olosuhteiden elämyspalvelujen tuottamiselle ja varusteille asettamat vaatimukset. Hän oppii tarkastelemaan luonto- ja elämysmatkailun vaikutuksia toimintaympäristöönsä sekä erityyppisten kohteiden soveltuvuutta palvelujen tuottamiseen.

Opiskelija perehtyy ruoanvalmistuksen mahdollisuuksiin ja rajoituksiin luonto-olosuhteissa. Hän tutustuu keräilytuotteiden käyttömahdollisuuksiin ruoanvalmistuksessa. Opiskelija osaa suunnitella, valmistaa ja tarjoilla maistuvan, terveellisen ja turvallisen ruokatutteen ottaen huomioon ympäristölliset, ekologiset ja hygieeniset näkökohdat. Hän tuntee ulkomyyntiä koskevan omavalvontaohjeiston ja sen asettamat velvoitteet.

Suoritustapa ja arviointi

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, yritysvierailut, luonnossa ja rakennetussa ympäristössä toteutettavat harjoitustehtävät, ryhmänä suunniteltava ja toteutettava tuote ja portfolio.
2. Itsenäinen kirjallisuustehtävä, luonnossa ja rakennetussa ympäristössä toteutettavat harjoitustehtävät ja portfolio.

Opiskelumateriaali

Kaappa- ja teollisuusministeriö. 2007. Matkailun ohjelmapalvelut, toimialaraportti.

Kuluttajavirasto. 2003. Kuluttajaviraston ohjeet ohjelmapalveluiden turvallisuuden edistämiseksi.

<http://www.kuluttajavirasto.fi/user/loadFile.asp?id=5274>

- Kylänen, M. (toim.) 2007. Articles on experiences 2. Lapland Centre of Expertise for the Experience Industry. Saatavissa:
http://www.leofinland.fi/LEO/Suomeksi/Apuvalikko/Ideasta_tuotteeksi/tutkimus/julkaisut/Articles_on_Experiences_-_artikkelikokoelmat.iw3
- Manning, R. 1999. Studies in Outdoor Recreation. Search and Research for Satisfaction. Second Edition. Oregon State University Press, Corvallis.
- Matkailun ohjelmapalvelujen normisto-hanke. 2004. Imatran seudun kehitysytö Oy. Saatavissa:
<http://www.keyeast.imatra.fi/> → Matkailun normisto
- Verhelä, P. & Lackman, P. 2003. Matkailun ohjelmapalvelut. Matkailuelämyksen tuottaminen ja toteuttaminen. Porvoo: WSOY.
- Välilikylä, T. (toim.). 2005. Maastoruokailu ja ohjelmapalvelut. Pori: Elintarvike ja terveystieteiden tutkimuskeskus. Opetuksen yhteydessä ilmoitettavat ajankohtaiset artikkelit/kirjallisuus ja verkkolähteet.

11TAPTAL1B EVENT ORGANIZATION AND MANAGEMENT 4 ECTS

Objectives and contents

The student will get to know the principles and practices of the planning, implementing and managing processes of various public and corporate events. The focus of the course is to develop the student's abilities to organize and manage a successful and profitable event.

Assessment and evaluation

1. Active participation on lectures and group works, portfolio and learning diary.
2. Individual assignments to produce a project plan for a public and a corporate event.

Materials

- Kauhanen, J., Juurakko, A. & Kauhanen, V. 2002. Yleisötapahtuman suunnittelu ja toteutus. Vantaa: WSOY.
- Vallo, H. & Häyrinen, E. 2003. Tapahtuma on tilaisuus. Opas onnistuneen tapahtuman järjestämiseen. Helsinki: Hakapaino.
- Muhonen, R. & Heikkinen, L. 2003. Kohtaamisia kasvokkain. Tapahtumamarkkinoinnin voima. Helsinki: Talentum.
- Shone, A. & Parry, B. 2001. Successful Event Management, a practical Handbook. London: Continuum.
- Tum, J., Norton, P. & Nevan Wright, J. 2006. Management of Event Operations. Great Britain: Elsevier Ltd.
- Additional material from Internet and articles provided by the lecturers.

11PROJSB ELÄMYSMATKAILUN PROJEKTITYÖ 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija ymmärtää projektityöskentelyn periaatteet alan työtehtävissä. Opiskelijat toteuttavat itsenäisesti projektityön, jonka aikana he voivat käytännössä harjaannuttaa opinnoissa oppimiaan taitoja. Opiskelijat toimivat ryhmissä yhteisen tavoitteen ja suunnitelman mukaisesti. Alalle tyypilliset yhteistyö- ja verkottumistaidot korostuvat.

Suoritustapa ja arviointi

Orientaatioluennoilta osallistuminen.
 Aktiivinen projektityöskentely, vastuullinen toiminta ryhmässä.

Opiskelumateriaali

- Kettunen, S. 2003. Onnistu projektissa. WSOY, Helsinki.
- Rissanen, T. 2002. Projektilla tulokseen. Pohjantähti, Jyväskylä.

11KIELS2 MATKAILUVIESTINTÄ 2, 5 OP

Opiskelijan suuntautumisvaihtoehdon mukaiset viestintä- ja vuorovaikutustaidot toisen kotimaisen ja englannin kielen osalta syvenevät. Opiskelijan ammatillinen kielitaito vahvistuu ja hän saa valmiudet toimia oman alansa kansainvälisissä yhteyksissä ja palvelutilanteissa.

- Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:
 - 11ENGS5 Recreational English 3 ECTS
 - 11SVES5 Rekreationssvenska 2 op

11ENGS5 RECREATIONAL ENGLISH 3 ECTS

Objectives and contents

Students learn to tell in English about the nature, flora and fauna and various recreational services available in Finland. The course handles: Finnish nature, flora and fauna, national nature symbols, environmental protection, protected areas and nature reserves, Everyman's right, different types of sports and equipment, leisure activities and services, international etiquette.

Assessment

Course work, presentation and exam.

Material

Package provided by the lecturer.

11SVES5 REKREATIONSSVENSKA 2 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija osaa kertoa Suomen luontoon ja eri vuodenaikoihin soveltuvista virkistäytymismahdollisuuksista ruotsiksi. Opintoihin sisältyy myös matkailukohteiden esittelyä, virkistäytymismatkojen ohjelmien suunnittelua ja esittelyä.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivinen osallistuminen lähiopetukseen, harjoitukset sekä suullinen että kirjallinen tentti

Opiskelumateriaali

Opetuksen yhteydessä jaettava materiaali.

11ASHAL ASIAKKUUKSIEN HALLINTA 9 OP

Verkosto-osaamisen osaamiskokonaisuuteen kuuluvat sidosryhmäsuhteet, suhdemarkkinointi sekä kyky monipuolisten verkostojen ylläpitoon. Asiakkuuksien monipuolinen johtaminen ja asiakkaiden tarpeiden tunnistaminen, analysointi ja hyödyntäminen sekä vieraanvaraisuuden (hospitality) korostuvat myös majoitus- ja ravintolasektorin verkostoissa. Opiskelija syventää kokonaisvaltaista markkinointiajatteluaan ja osaamistaan ymmärtäen matkailun saatavuuskäsitteen monitahoisuuden. Hän perehtyy kansainvälisen toimintaympäristön ja jakeluverkoston merkitykseen matkailutuotteiden myynnissä ja markkinoinnissa. Opiskelija kykenee valitsemaan kohderyhmäkohtaisen, tuloksellisen myynti- ja viestintämuodon ja -tavan.

Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:

- 11ASHAL1 Matkailupalveluiden myyntijärjestelmät 3 op
- 11ASHAL2 Suhdemarkkinointi 4 op
- 11ASHAL3 Tapakulttuuri liike-elämässä 2 op

11ASHAL1 MATKAILUPALVELUIDEN MYYNTIJÄRJESTELMÄT 3 OP

Tavoitteet ja sisällöt

Opiskelijalle muodostuu kuva myyntipalvelun toiminnasta ja myyntiprosessista. Hän ymmärtää aktiivisen myynnin merkityksen osana kannattavaa yritystoimintaa. Opiskelija osaa järjestää ja suunnitella asiakaslähtöisesti matkailupalvelupaketteja. Hän tuntee asiakastietojen keräämisen ja seurannan periaatteet (CRM) asiakastietokannassa. Hän tuntee alan myynti- ja markkinointikanavat sekä keskeiset sähköiset jakelukanavat. Matkailualan palveluiden erityispiirteet korostuvat.

Suoritustapa ja arviointi

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, oppimistehtävät ja tentti.
2. Etätehtävät ja tentti.

Opiskelumateriaali

Shaw, M. & Morris S. 2000. Hospitality sales – a marketing approach. New York: John Wiley & Sons.

Boxberg, M. Komppula, R., Korhonen, S. & Mutka, P. 2002. Matkailutuotteen markkinointi- ja jakelukanavat. Helsinki: Edita.

Inkpen, G. 1999. Information technology for travel and tourism. 2nd edition. Essex Longman.

Muu materiaali ilmoitetaan opintojen alkaessa.

11ASHAL2 SUHDEMARKKINOINTI 4 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija perehtyy matkailun monimuotoiseen toimijaverkostoon ja siinä tapahtuvaan kokonaisvaltaiseen suhdetoimintaan. Hän analysoi kansainvälisen markkinointiympäristön, kulttuurien ja kuluttajakäyttäytymisen merkityksen globaaleilla matkailumarkkinoilla. Opiskelija analysoi palvelu- ja informaatioyhteiskunnan trendejä, haasteita ja niiden vaikutuksia yrityksiin. Hän perehtyy matkailuyrityksen suhde- ja asiakkuuspääomien luomiseen ja hyödyntämiseen yrityksen toiminnan kehittämisessä. Opiskelija pystyy suunnittelemaan yhteisön kokonaisvaltaisen ja kustannustehokkaan suhdemarkkinointisuunnitelman, jossa eri viestintäkeinot on huomioitu.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa ja oppimistehtävä.

Opiskelumateriaali

Gummesson, E.1998 (tai uudempi). Suhdemarkkinointi 4 P:stä 30 R:ään. Helsinki: Kauppakaari.

Hellman, K. 2003. Asiakastavoitteet ja –strategiat. Helsinki: WSOY.

Ala-Mutka, J. & Talvela, E. 2004. Tee asiakassuhteista tuottavia. Helsinki: Talentum.

Havunen, R. 2000. Uusi näkökulma asiakkaaseen: oivaltamisen kautta tuloksiin. Helsinki: Edita.

11ASHAL3 TAPAKULTTUURI LIIKE-ELÄMÄSSÄ 2 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija tuntee tapakulttuurin ja ymmärtää sen merkityksen osana omaa ammatillisuuttaan niin työelämän arkisessa kanssakäymisessä kuin sosiaalisissa verkoissakin. Keskeisiä teemoja ovat ymmärrettävä käyttäytyminen, luontevuus, asenne ja viestintätaidot.

Lisäksi opiskelija saa selkeän kuvan yritysten edustustilaisuuksista, niiden suunnittelusta, toteutuksesta ja niihin osallistumisesta.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa ja etätehtävä, josta esitys.

Opintojaksoon sisältyy tapakasvatuspäivällinen

Opiskelumateriaali

Harju, L. 2000. Työelämän hyvät tavat. Helsinki: Otava.

Opetuksen yhteydessä ilmoitettavat ajankohtaiset artikkelit ja/kirjallisuus, verkkolähteet.

Liikuntamatkailun animateur suuntautumisopinnot 30 OP

11LIIM LIKUNTAMATKAILUN ANIMATEUR 16 OP

Opiskelija ymmärtää liikunnan ja matkailun yhteydet laaja-alaisesti sekä omaksuu tiedot ja taidot toimia erilaisissa tehtävissä liikuntamatkailupalveluja tuottavissa yrityksissä tai itsenäisenä yrittäjänä. Animateur suuntautumisopinnoista 15 op toteutetaan Haaga-Helia ammattikorkeakoulun Vierumäen toimipisteessä.

Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:

- 11LIIM1 Liikunnallisten ohjelmanpalveluiden tuottaminen ja liikuntamatkailun yritystoiminta 5 op
- 11LIIM2 Outdoor toiminta 5 op
- 11LIIM3 Animateurtaidot 5 op
- 11PROJSE *Liikuntamatkailun* projektityö 1 op

11LIIM1 LIKUNNALLISTEN OHJELMAPALVELUIDEN TUOTTAMINEN JA LIKUNTAMATKAILUN YRITYSTOIMINTA 5 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opintojakson tavoitteena on perehdyttää opiskelija liikunnallisten ohjelmanpalveluiden tuottamisen perusteisiin.

Tavoitteena on ymmärtää liikunta- ja ohjelmanpalveluiden merkitys Suomessa ja ulkomailla sekä hahmottaa liikunta- ja ohjelmanpalveluiden tärkeimmät ilmenemismuodot. Tavoitteena on että opiskelija tuntee aihepiiriin liittyvän peruskäsitteistön sekä erityisesti asiakaslähtöisyyden merkityksen.

Sisällön muodostavat liikunta- ja ohjelmanpalveluiden tuottamisen osa-alueet, erityyppiset liikuntamatkailuyritykset sekä niiden koko, rakenne ja kannattavuus, yritysten ja keskusten kehitysnäkymät, asiakaslähtöisyys, palveluosaaminen, laatu ja turvallisuus, projekti- ja hankeosaaminen.

Suoritustapa ja arviointi

Lähiopetus, pienryhmätehtävät, yritysvierailut, tentti.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alkaessa.

11LIIM2 OUTDOOR TOIMINTA 5 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija oppii outdoor lajien perusteita. Hän oppii soveltamaan eri liikuntalajeja matkailullisesti ja kohderyhmittäin erilaisissa ympäristöissä. Hän osaa laatia turvallisuussuunnitelman ohjelmanpalvelukokonaisuuksille. Hän osaa suunnitella ja toteuttaa kolmen päivän asiakaslähtöisen retkeilytapahtuman ottaen huomioon kestävän kehityksen periaatteet.

Sisällön muodostavat seikkailu- ja elämysliikuntalajit, ympäristövastuu, turvallisuus, väline- ja varustetuntemus, luonto- ja retkeilytietous, luontomatkaillutuotteet- ja toimijat, opastuksen periaatteet, team building, elämyspedagogiset menetelmät

Suoritustapa ja arviointi

Lähiopetus, pienryhmätyöskentely, kolmen päivän maastoretki ja sen analysointi, tentti.

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alkaessa.

11LIIM3 ANIMATEURTAIDOT 5 OP

Tavoitteet ja sisältö

Tavoitteena on että opiskelija hahmottaa animateurin työn erityispiirteet. Hän osaa toimia monikulttuuristen asiakkaiden viihdyttäjänä vaihtelevissa tilanteissa. Opiskelija osaa ilmaista itseään esiintymistilanteissa tilanteen vaatimalla tavalla.

Opiskelija ymmärtää sosiokulttuurisen innostamisen merkityksen ja hahmottaa omat vahvuutensa innostajana. Hän osaa järjestää kohderyhmän vaatimusten mukaisen liikuntapainotteisen tapahtuman ja illanvieton.

Sisällön muodostavat animateurtoiminnan historia, esiintymis- ja ilmaisutaidot, vuorovaikutustaidot, asiakaspalvelu ja asiakaspalautteen kerääminen, viihdyttäminen, kulttuurientuntemus, sosiokulttuurinen innostaminen, tapahtuman järjestäminen, pelit ja leikit, omaa osaamista ja työnantajatahoa koskevien sopimusten tekeminen.

Suoritustapa ja arviointi

Lähiopetus, pienryhmätyöskentely, projektityö

Opiskelumateriaali

Ilmoitetaan opintojakson alkaessa.

11PROJSE LIKUNTAMATKAILUN PROJEKTITYÖ 1 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija ymmärtää projektityöskentelyn periaatteet alan työtehtävissä. Opiskelijat toteuttavat itsenäisesti projektityön, jonka aikana he voivat käytännössä harjaannuttaa opinnoissa oppimiaan taitoja. Opiskelijat toimivat ryhmissä yhteisen tavoitteen ja suunnitelman mukaisesti. Alalle tyypilliset yhteistyö- ja verkottumistaidot korostuvat.

Suoritustapa ja arviointi

Orientaatioluennoilta osallistuminen.

Aktiivinen projektityöskentely, vastuullinen toiminta ryhmässä.

Opiskelumateriaali

Kettunen, S. 2003. Onnistu projektissa. WSOY, Helsinki.

Rissanen, T. 2002. Projektilla tulokseen. Pohjantähti, Jyväskylä.

11KIELS2 MATKAILUVIESTINTÄ 2, 5 OP

Opiskelijan suuntautumisvaihtoehdon mukaiset viestintä- ja vuorovaikutustaidot toisen kotimaisen ja englannin kielen osalta syvenevät. Opiskelijan ammatillinen kielitaito vahvistuu ja hän saa valmiudet toimia oman alansa kansainvälisissä yhteyksissä ja palvelutilanteissa.

Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:

- 11ENGS5 Recreational English 3 ECTS
- 11SVES5 Rekreationssvenska 2 op

11ENGS5 RECREATIONAL ENGLISH 3 ECTS

Objectives and contents

Students learn to tell in English about the nature, flora and fauna and various recreational services available in Finland. The course handles: Finnish nature, flora and fauna, national nature symbols, environmental protection, protected areas and nature reserves, Everyman's right, different types of sports and equipment, leisure activities and services, international etiquette.

Assessment

Course work, presentation and exam.

Material

Package provided by the lecturer.

11SVES5 REKREATIONSSVENSKA 2 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija osaa kertoa Suomen luontoon ja eri vuodenaikoihin soveltuvista virkistäytymismahdollisuuksista ruotsiksi. Opintoihin sisältyy myös matkailukohteiden esittelyä, virkistäytymismatkojen ohjelmien suunnittelua ja esittelyä.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivinen osallistuminen lähiopetukseen, harjoitukset sekä suullinen että kirjallinen tentti

Opiskelumateriaali

Opetuksen yhteydessä jaettava materiaali.

11ASHAL ASIAKKUUKSIEN HALLINTA 9 OP

Verkosto-osaamisen osaamiskokonaisuuteen kuuluvat sidosryhmäsuhteet, suhdemarkkinointi sekä kyky monipuolisten verkostojen ylläpitoon. Asiakkuuksien monipuolinen johtaminen ja asiakkaiden tarpeiden tunnistaminen, analysointi ja hyödyntäminen sekä vieraanvaraisuuden (hospitality) korostuvat myös majoitus- ja ravintolasektorin verkostoissa. Opiskelija syventää kokonaisvaltaista markkinointiajatteluaan ja osaamistaan ymmärtäen matkailun saatavuuskäsitteen monitahoisuuden. Hän perehtyy kansainvälisen toimintaympäristön ja jakeluverkoston merkitykseen matkailutuotteiden myynnissä ja markkinoinnissa. Opiskelija kykenee valitsemaan kohderyhmäkohtaisen, tuloksellisen myynti- ja viestintämuodon ja -tavan.

Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:

- 11ASHAL1 Matkailupalveluiden myyntijärjestelmät 3 op
- 11ASHAL2 Suhdemarkkinointi 4 op
- 11ASHAL3 Tapakulttuuri liike-elämässä 2 op

11ASHAL1 MATKAILUPALVELUIDEN MYYNTIJÄRJESTELMÄT 3 OP

Tavoitteet ja sisällöt

Opiskelijalle muodostuu kuva myyntipalvelun toiminnasta ja myyntiprosessista. Hän ymmärtää aktiivisen myynnin merkityksen osana kannattavaa yritystoimintaa. Opiskelija osaa järjestää ja suunnitella asiakaslähtöisesti matkailupalvelupaketteja. Hän tuntee asiakastietojen keräämisen ja seurannan periaatteet (CRM) asiakastietokannassa. Hän tuntee alan myynti- ja markkinointikanavat sekä keskeiset sähköiset jakelukanavat. Matkailualan palveluiden erityispiirteet korostuvat.

Suoritustapa ja arviointi

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, oppimistehtävät ja tentti.
2. Etätehtävät ja tentti.

Opiskelumateriaali

Shaw, M. & Morris S. 2000. Hospitality sales – a marketing approach. New York: John Wiley & Sons.
 Boxberg, M. Komppula, R., Korhonen, S. & Mutka, P. 2002. Matkailutuotteen markkinointi- ja jakelukanavat. Helsinki: Edita.
 Inkpen, G. 1999. Information technology for travel and tourism. 2nd edition. Essex Longman.
 Muu materiaali ilmoitetaan opintojen alkaessa.

11ASHAL2 SUHDEMARKKINOINTI 4 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija perehtyy matkailun monimuotoiseen toimijaverkostoon ja siinä tapahtuvaan kokonaisvaltaiseen suhdetoimintaan. Hän analysoi kansainvälisen markkinointiympäristön, kulttuurien ja kuluttajakäyttäytymisen merkityksen globaaleilla matkailumarkkinoilla. Opiskelija analysoi palvelu- ja informaatioyhteiskunnan trendejä, haasteita ja niiden vaikutuksia yrityksiin. Hän perehtyy matkailuyrityksen suhde- ja asiakkuuspääomien luomiseen ja hyödyntämiseen yrityksen toiminnan kehittämisessä. Opiskelija pystyy suunnittelemaan yhteisön kokonaisvaltaisen ja kustannustehokkaan suhdemarkkinointisuunnitelman, jossa eri viestintäkeinot on huomioitu.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa ja oppimistehtävä.

Opiskelumateriaali

Gummesson, E.1998 (tai uudempi). Suhdemarkkinointi 4 P:stä 30 R:ään. Helsinki: Kauppakaari.
 Hellman, K. 2003. Asiakastavoitteet ja –strategiat. Helsinki: WSOY.
 Ala-Mutka, J. & Talvela, E. 2004. Tee asiakassuhteista tuottavia. Helsinki: Talentum.
 Havunen, R. 2000. Uusi näkökulma asiakkaaseen: oivaltamisen kautta tuloksiin. Helsinki: Edita.

11ASHAL3 TAPAKULTTUURI LIIKE-ELÄMÄSSÄ 2 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija tuntee tapakulttuurin ja ymmärtää sen merkityksen osana omaa ammatillisuuttaan niin työelämän arkisessa kanssakäymisessä kuin sosiaalisissa verkoissakin. Keskeisiä teemoja ovat ymmärrettävä käyttäytyminen, luontevuus, asenne ja viestintätaidot.

Lisäksi opiskelija saa selkeän kuvan yritysten edustustilaisuuksista, niiden suunnittelusta, toteutuksesta ja niihin osallistumisesta.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa ja etätehtävä, josta esitys.

Opintojaksoon sisältyy tapakasvatuspäivällinen

Opiskelumateriaali

Harju, L. 2000. Työelämän hyvät tavat. Helsinki: Otava.

Opetuksen yhteydessä ilmoitettavat ajankohtaiset artikkelit ja/kirjallisuus, verkkolähteet.

11ASHAL ASIAKKUUKSIEN HALLINTA 9 OP

Verkosto-osaamisen osaamiskokonaisuuteen kuuluvat sidosryhmäsuhteet, suhdemarkkinointi sekä kyky monipuolisten verkostojen ylläpitoon. Asiakkuuksien monipuolinen johtaminen ja asiakkaiden tarpeiden tunnistaminen, analysointi ja hyödyntäminen sekä vieraanvaraisuuden (hospitality) korostuvat myös majoitus- ja ravintolasektorin verkostoissa. Opiskelija syventää kokonaisvaltaista markkinointiajatteluaan ja osaamistaan ymmärtäen matkailun saatavuuskäsitteen monitahoisuuden. Hän perehtyy kansainvälisen toimintaympäristön ja jakeluverkoston merkitykseen matkailutuotteiden myynnissä ja markkinoinnissa. Opiskelija kykenee valitsemaan kohderyhmäkohtaisen, tuloksellisen myynti- ja viestintämuodon ja -tavan.

Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:

- 11ASHAL1 Matkailupalveluiden myyntijärjestelmät 3 op
- 11ASHAL2 Suhdemarkkinointi 4 op
- 11ASHAL3 Tapakulttuuri liike-elämässä 2 op

11ASHAL1 MATKAILUPALVELUIDEN MYYNTIJÄRJESTELMÄT 3 OP**Tavoitteet ja sisällöt**

Opiskelijalle muodostuu kuva myyntipalvelun toiminnasta ja myyntiprosessista. Hän ymmärtää aktiivisen myynnin merkityksen osana kannattavaa yritystoimintaa. Opiskelija osaa järjestää ja suunnitella asiakaslähtöisesti matkailupalvelupaketteja. Hän tuntee asiakastietojen keräämisen ja seurannan periaatteet (CRM) asiakastietokannassa.

Hän tuntee alan myynti- ja markkinointikanavat sekä keskeiset sähköiset jakelukanavat . Matkailualan palveluiden erityispiirteet korostuvat.

Suoritustapa ja arviointi

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, oppimistehtävät ja tentti.
2. Etätehtävät ja tentti.

Opiskelumateriaali

Shaw, M. & Morris S. 2000. Hospitality sales – a marketing approach. New York: John Wiley & Sons.
 Boxberg, M. Komppula, R., Korhonen, S. & Mutka, P. 2002. Matkailutuotteen markkinointi- ja jakelukanavat. Helsinki: Edita.
 Inkpen, G. 1999. Information technology for travel and tourism. 2nd edition. Essex Longman.
 Muu materiaali ilmoitetaan opintojen alkaessa.

11ASHAL2 SUHDEMARKKINOINTI 4 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija perehtyy matkailun monimuotoiseen toimijaverkostoon ja siinä tapahtuvaan kokonaisvaltaiseen suhdetoimintaan. Hän analysoi kansainvälisen markkinointiympäristön, kulttuurien ja kuluttajakäyttäytymisen merkityksen globaaleilla matkailumarkkinoilla. Opiskelija analysoi palvelu- ja informaatioyhteiskunnan trendejä, haasteita ja niiden vaikutuksia yrityksiin. Hän perehtyy matkailuyrityksen suhde- ja asiakkuuspääomien luomiseen ja hyödyntämiseen yrityksen toiminnan kehittämisessä. Opiskelija pystyy suunnittelemaan yhteisön kokonaisvaltaisen ja kustannustehokkaan suhdemarkkinointisuunnitelman, jossa eri viestintäkeinot on huomioitu.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa ja oppimistehtävä.

Opiskelumateriaali

Gummesson, E.1998 (tai uudempi). Suhdemarkkinointi 4 P:stä 30 R:ään. Helsinki: Kauppakaari.
 Hellman, K. 2003. Asiakastavoitteet ja –strategiat. Helsinki: WSOY.
 Ala-Mutka, J. & Talvela, E. 2004. Tee asiakassuhteista tuottavia. Helsinki: Talentum.
 Havunen, R. 2000. Uusi näkökulma asiakkaaseen: oivaltamisen kautta tuloksiin. Helsinki: Edita.

11ASHAL3 TAPAKULTTUURI LIIKE-ELÄMÄSSÄ 2 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija tuntee tapakulttuurin ja ymmärtää sen merkityksen osana omaa ammatillisuuttaan niin työelämän arkisessa kanssakäymisessä kuin sosiaalisissa verkoissakin. Keskeisiä teemoja ovat ymmärrettävä käyttäytyminen, luontevuus, asenne ja viestintätaidot.

Lisäksi opiskelija saa selkeän kuvan yritysten edustustilaisuuksista, niiden suunnittelusta, toteutuksesta ja niihin osallistumisesta.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa ja etätehtävä, josta esitys.
 Opintojaksoon sisältyy tapakasvatuspäivällinen

Opiskelumateriaali

Harju, L. 2000. Työelämän hyvät tavat. Helsinki: Otava.
 Opetuksen yhteydessä ilmoitettavat ajankohtaiset artikkelit ja/kirjallisuus, verkkolähteet.

Syventävät yhteiset opinnot 35 op

11JOHJ STRATEGINEN JA TALOUSJOHTAMINEN 12 OP

Näissä opintojaksoissa korostuvat johtaminen yleensä sekä alalla erityisesti. Ihmisten ja tehtävien johtaminen on yleisiä työelämä valmiuksia, jotka auttavat selviytymään työtehtävissä. Ihmisten ja tehtävien johtaminen vaatii koordinoitukykyä, päätöksentekotaitoja, johtamistaitoa sekä suunnittelu- ja organisointitaitoja. Matkailu-, ravitsemus ja talousalan päivittäisjohtaminen osaamisen liittyvät asiakokonaisuudet ovat palveluyrityksen liiketoiminnan ymmärrys, yrittäjyysperiaatteet työssä. Lisäksi kokonaisuuteen kuuluvat turvallisuusosaaminen, alan lainsäädäntö, yhteiskuntavastuu, lähiesimiestoiminta.

Innovatiivisuus ja muutosten hallinnan taidot ovat korostuneet työelämävalmiuksissa viime vuosina. Näihin kuuluvat hahmottamiskyky, luovuus, innovatiivisuus, muutosherkkyys sekä riskinotto- ja visiointikyky.

Opiskelija perehtyy strategisen johtamisen keskeisiin käsitteisiin ja teoreettiseen viitekehykseen sekä niiden soveltamiseen liiketoiminnan suunnittelussa ja toimeenpanossa. Opiskelija tuntee organisaatioiden toiminnan ja johtamisen periaatteet. Opiskelija syventää tietämystään kannattavuuteen vaikuttavista tekijöistä, perehtyy yrityksen lyhyen aikavälin taloudelliseen suunnitteluun sekä investointien suunnitteluun. Opiskelijan riskinotto- ja visiointikyky harjaantuvat. Hänen johtamistaitonsa sekä kyky suunnitella ja organisoida asioita korostuvat. Palveluyrityksen päivittäisjohtamisessa tarvittavat prosessit tulevat tutuiksi, samoin kehittämistoimenpiteissä tarvittava osaaminen.

Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:

- 11JOHJ1 Yrityksen strategiaproessi 3 op
- 11TALJ5 Kannattavuuden hallinta 3 op
- 11TALJ6 Suunnittelu-, tavoite- ja tarkkailulaskenta 3 op
- 11TALJ7 Investoinnit ja rahoitussuunnittelu 3 op

11JOHJ1 YRITYKSEN STRATEGIAPROSESSI 3 OP

Tavoite ja sisältö

Opiskelija tuntee strategisen johtamisen keskeiset käsitteet, viitekehykset, strategiaproessin sisällön. Hän osaa hyödyntää strategisen suunnittelun välineitä yrityksen strategian laadinnassa ja toimeenpanossa.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa ja yritys -case.

Opiskelumateriaali

Näsi, J & Aunola, M. 2001. Strategisen johtamisen teoria ja käytäntö. Helsinki: Metalliteollisuuden Kustannus Oy.

Kamensky, M. 2002. Strateginen johtaminen. Helsinki: Kauppakaari.

Muu materiaali ilmoitetaan opintojen alkaessa.

11TALJ5 KANNATTAVUUDEN HALLINTA 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija syventää tietämystään kannattavuusajattelusta ja kannattavuuteen vaikuttavista tekijöistä sekä matkailualan kannattavuuden tunnusluvuista. Hän pystyy laskemaan kootusta numeroaineistosta rahoituksellisia tunnuslukuja.

Opiskelija osaa analysoida matkailualan yrityksen toiminnan kannattavuutta, vakavaraisuutta, maksuvalmiutta ja tehokkuutta laskentatietojen pohjalta ja hyödyntää tietoa päätöksenteossa.

Suoritustapa ja arviointi

Asiantuntijaluennot, harjoitukset, oppimistehtävä ja tentti.

Opiskelumateriaali

Alhola, K & Lauslahti, S. 2003. Laskentatoimi ja kannattavuuden hallinta. Porvoo: WSOY.

Työ- ja elinkeinoministeriön internetsivut. Saatavissa: <http://www.tem.fi>

Tilastokeskuksen internetsivut. Saatavissa: <http://www.stat.fi>

Opetuksen yhteydessä jaettava materiaali.

11TALJ6 SUUNNITTELU-, TAVOITE- JA TARKKAILULASKENTA 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija perehtyy yrityksen lyhyen aikavälin suunnitteluun. Hän ymmärtää budjetoinnin ja sen seurannan merkityksen tuloksen ja asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa. Opiskelija osaa laatia liiketoimintaan liittyviä laskelmia erilaisissa suunnittelu- ja päätöksentekotilanteissa ja osaa tehdä niiden perusteella toimenpide-ehdotuksia. Hän osaa hyödyntää yrityksen seuranta- ja raportointijärjestelmiä johtamisessa ja operatiivisessa toiminnassa.

Suoritustapa ja arviointi

Asiantuntijaluennot, aktiivinen osallistuminen atk-harjoituksiin, oppimistehtävä ja tentti.

Opiskelumateriaali

Neilimo, K. & Uusi-Rauva, E. 2005. Johdon laskentatoimi. Helsinki: Edita Oy.

Alhola, K. & Lauslahti, S. 2000. Laskentatoimi ja kannattavuuden hallinta. Porvoo: WSOY.
Verohallinnon internetsivut. Saatavissa: <http://www.vero.fi>
Opetuksen yhteydessä jaettava materiaali.

11TALJ7 INVESTOINNIT JA RAHOITUSSUUNNITTELU 3 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija perehtyy investointien suunnitteluun ja niiden kannattavuuteen. Hän osaa laatia investointilaskelmia ja osaa hyödyntää niitä päätöksenteossa. Opiskelija hankkii valmiudet tulos- ja rahoitussuunnittelun yhteensovittamiseen. Hän pystyy soveltamaan tunnuslukuista ja laskelmista saamia tietoja yrityksen kehittämisessä. Lisäksi opiskelija perehtyy käyttöpääoman hallintaan ja rahoitussuhteiden hoitoon. Hän tuntee rahoitusriskejä ja riskinhallintavälineitä.

Suoritustapa ja arviointi

Asiantuntijaluennot, osallistuminen atk-harjoituksiin, oppimistehtävä ja tentti.

Opiskelumateriaali

Leppiniemi, J. 2005. Rahoitus. Helsinki: WSOY.

Leppiniemi, J. & Puttonen, V. 2002. Yrityksen rahoitus. Helsinki: WSOY.

Suomen pankkiyhdistyksen internetsivut. Saatavissa: <http://www.pankkiyhdistys.fi>

Työvoima- ja elinkeinokeskuksen internetsivut. Saatavissa: <http://www.te-keskus.fi>

Opetuksen yhteydessä jaettava materiaali.

11JOHOP OPERATIIVINEN JOHTAMINEN 13 OP

Ihmisten ja tehtävien johtaminen ovat yleisiä työelämä valmiuksia, jotka auttavat selviytymään työtehtävissä. Näissä opintojaksoissa korostuvat yrityksen liiketoiminnan ja työyhteisön laaja-alainen ymmärtäminen, suunnittelu- ja organisointitaito, sekä kyky hallita konflikteja. Kehittämistoimenpiteiden toteutus, stressin hallinta ja työyhteisön hyvinvointi ovat mukana tässä kokonaisuudessa. Verkosto-osaamisen osaamiskokonaisuuteen kuuluvat sidosryhmäsuhteet, suhdemarkkinointi sekä kyky monipuolisten verkostojen ylläpitoon. Asiakkuuksien monipuolinen johtaminen ja asiakkaiden tarpeiden tunnistaminen, analysointi ja hyödyntäminen korostuvat palvelukehityksessä. Opiskelija perehtyy matkailuyrityksen toiminnan johtamisen menetelmiin ja välineisiin. Liiketoiminnan ymmärtäminen ja yrittäjyysperiaatteiden ymmärrys vankistuvat. Lähiesimiestoiminta, työyhteisön hyvinvoinnista huolehtiminen ja stressin hallinta saavat alan toimintaympäristöön liittyvät kehykset. Hän oppii päivittäisen toiminnan johtamisessa ja arvioinnissa sekä henkilöstön perehdyttämisessä ja valmentamisessa tarvittavia taitoja. Opiskelijan koordinoitukyky, johtamistaito sekä muu ihmisten ja tehtävien johtamisen taito kehittyy.

Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:

- 11JOHH1 Matkailuyrityksen toiminnan johtaminen 3 op
- 11JOHOP2 Sähköinen liiketoiminta 4 op
- 11JOHOP3 Ryhmäviestintä ja ryhmän johtaminen 3 op
- 11JOHOP4 Henkilöstön johtaminen 3 op

11JOHH1 MATKAILUYRITYKSEN TOIMINNAN JOHTAMINEN 3 OP

Tavoite ja sisältö

Opiskelija tuntee matkailuyrityksen päivittäisen toiminnan johtamisessa käytettävät apuvälineet, osaa hyödyntää niitä tavoitteiden asettamisessa, henkilöstön perehdyttämisessä, toiminnan ja työsuoritusten ohjaamisessa ja arvioinnissa sekä toiminnan kehittämisessä. Opiskelija ymmärtää esimiehen vastuun toiminnan laadusta, tuottavuudesta ja kehittymisestä sekä työyhteisön toimintakyvystä.

Suoritustapa ja arviointi

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, oppimiskansio
2. Ryhmätyönä tehtävä yrityksen toiminnan johtamisen arviointi.

Opiskelumateriaali

Grönroos, C. 2001: Palveluiden johtaminen ja markkinointi. Helsinki: WSOY.

Järvinen, P. 2005. Ammattina esimies. Helsinki: WSOY.

Laurent, B. 2006. Päivittäisjohtaminen matkailu- ja ravintola-alalla. Helsinki: WSOY.

Lecklin, O. 2002. Laatu yrityksen menestystekijänä. Helsinki: Kauppakaari.

Opetuksen yhteydessä jaettava materiaali, verkkomateriaali.

11JOHOP2 SÄHKÖINEN LIIKETOIMINTA 4 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija perehtyy asiakkaan verkkoasiakkaaksi ohjaamiseen. Hän lisää tietämystään verkossa palvelusta, tietoverkkomarkkinoinnista ja kuluttajasuojasta sähköisessä kaupassa. Tietosuojan ja tietoturvallisuuden osaaminen syventyy.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa ja etätehtävät.

Opiskelumateriaali

Buhalis, D. 2003. eTourism: information technology for strategic tourism management. Harlow: Financial Times Prentice Hall.

Merisavo, M., Vesanen, J., Raulas, M. & Virtanen, V. 2006. Digitaalinen markkinointi. Helsinki: Talentum.

Keskinen, T. 2000. Digitaalinen liiketoiminta. Helsinki: Kauppakaari.

11JOHOP3 RYHMÄVIESTINTÄ JA RYHMÄN JOHTAMINEN 3 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija saa valmiuksia ryhmän johtamiseen ja ryhmätyö- sekä neuvottelutilanteisiin. Hän oppii suunnittelemaan ja organisoimaan ryhmän toimintaa. Hän saa valmiuksia toimia päätöksentekijänä ryhmässä ja kohdistaa ryhmän jäsenten huomio ryhmän tehtävän kannalta olennaiseen toimintaan. Opiskelija saa valmiuksia vahvistaa ryhmän avointa vuorovaikutusta. Opiskelijan taito hallita konflikteja paranee.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, harjoitukset ja oppimiskansio.

Opiskelumateriaali

Katzenbach, J. & Smith, D. 1998. Tiimit ja tuloksekas yritys. Helsinki: WSOY.

Spiik, K-M. 2003. Tulokseen tiimityöllä. Helsinki: WSOY.

Tamminen, J. 2003. Teamwork – Menestyksen askeleet ryhmätyössä. Helsinki: Ajatus-kirjat.

11JOHOP4 HENKILÖSTÖN JOHTAMINEN 3 OP**Tavoitteet ja sisältö**

Opiskelija saa kuvan palvelun johtamisesta ja siihen vaikuttavista tekijöistä. Hän hahmottaa toimintaa ohjaavina tekijöinä arvot ja ihmiskäsityksen sekä ymmärtää henkilöjohtamisen perusteet. Opiskelija oppii pohtimaan strategisten tason tavoitteiden muuntamista konkreettiseksi toiminnaksi ja oppii soveltamaan henkilöstöjohtamisen teorioita palveluiden toteuttamiseen.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, oppimistehtävät, raportti sekä tentti.

Opiskelumateriaali

Viitala, R. 2004. Henkilöstöjohtaminen. Helsinki: Edita.

Puro, J-P. 2002. Esimiehen viestintätaidot. Helsinki: WSOY.

Hyppänen, R. 2007. Esimiesosaaminen: liiketoiminnan menestystekijä. Helsinki: Edita.

Muu materiaali ilmoitetaan opintojen alkaessa

11TUT TUTKIMUSOSAAMINEN 10 OP

Innovatiivisuus ja muutosten hallinnan taidot ovat korostuneet työelämävalmiuksissa viime vuosina. Näihin kuuluvat hahmottamiskyky, luovuus, innovatiivisuus, muutosherkkyys sekä riskinotto- ja visiointikyky. Elämänhallinnan taidot kuuluvat yleisiin työelämän vaatimiin taitoihin. Elämänhallinnan taitoihin kuuluvat oppimisen taito sekä kyky organisoida ja hallita ajankäyttöä. Ongelmanratkaisutaito ja analyttisyys kuuluvat myös elämänhallintaan samoin eettinen vastuu ja monikulttuurisuusosaaminen. Erityisesti nämä taidot korostuvat seuraavissa opintojaksoissa.

Opintojen tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää tutkimus- ja kehittämistoiminnan roolin ja merkityksen osana nykypäivän ammatillista asiantuntijuutta. Hän hallitsee tutkimus- ja opinnäytetyöprosessin rakenteen, eri tutkimustyyppien perusteet ja opinnäytetyötyypit (tutkimuksellinen ja toiminnallinen), saa perusvalmiudet aiheanalyysin ja tutkimussuunnitelman tekemiseen sekä opinnäytetyöprosessin läpiviemiseen. Opiskelija hallitsee toiminnallisen opinnäytetyön toteuttamistavat sekä määrällisten ja laadullisten tutkimusmenetelmien perusteet, tiedonintressit, aineiston keräämisen ja analysoinnin tavat sekä luotettavuuden ja pätevyyden arvioinnin. Hän hallitsee tutkimuksellisen ja toiminnallisen opinnäytetyön rakenteen ja kieliasun vaatimukset. Hän osaa kytkeä kirjoittamisen osaksi opinnäytetyöprosessiaan, hahmottaa opinnäytetyön tekstilajina ja liittää lähteiden tietoa omaan tekstiin korrektisti ja keskustelevasti. Opinnöt toimivat opinnäytetyön tekemisen tukena toisen ja kolmannen vuoden aikana. Opintojaksoon sisältyvät seuraavat osiot:

- 11TUTK1 Tutkimusprosessi 4 op
- 11TUTK2 Menetelmäosaaminen 4 op
- 11TUTK3 Tutkiva ja raportoiva kirjoittaminen 2 op

11TUTK1 TUTKIMUSPROSESSI 4 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija ymmärtää tutkimus- ja opinnäytetyöprosessin rakenteen, tutkimustyyppien perusteet, tutkimustiedon hyödyntämisen päätöksenteon prosessina ja osana nykypäivän ammatillista asiantuntijuutta. Hän saa perusvalmiudet opinnäytetyöprosessin läpiviemiseen. Opinnöt toimivat opinnäytetyön tekemisen tukena toisen ja kolmannen vuoden aikana.

Suoritustapa ja arviointi

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, harjoitustyöt, aiheanalyysi ja tutkimussuunnitelma.
2. Itsenäiset tehtävät, aiheanalyysi ja tutkimussuunnitelma.

Arviointi hyväksytty/hylätty

Opiskelumateriaali

Hakala, J. 2004. Opinnäyteopas ammattikorkeakouluille. Helsinki: Gaudeamus.

Lahden ammattikorkeakoulun opinnäytetyöohje. 2006 [verkkojulkaisu]. Lahden ammattikorkeakoulu. Saatavissa: <http://reppu.lamk.fi/file.php/1/ohjeet/opinnaytetyoohje.pdf>

Vilkka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

Vilkka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Opetuksen yhteydessä jaettava materiaali.

11TUTK2 MENETELMÄOSAAMINEN 4 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelijalle saa vankan perustuntemuksen sekä laadullisista (kvalitatiivisista) että määrällisistä (kvantitatiivista) menetelmistä. Hän hallitsee eri tiedonkeruumenetelmien perusvaatimukset suunnittelusta analysointiin. Opinnöissä käydään läpi eri menetelmiä ja tutustutaan niiden erityispiirteisiin. Opiskelija harjoittelee määrällisen, laadullisen ja/tai toiminnallisen tutkimuksen tekoa eri vaiheineen.

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, harjoitukset ja tentti.

Opiskelumateriaali

Heikkilä, T. 1998. Tilastollinen tutkimus. Edita, Helsinki.

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Vastapaino, Tampere.

Vilkka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Tammi, Helsinki.

Tilastokeskuksen verkkokoulu (<http://www.tilastokeskus.fi/tup/oppilaitokset/index.html>)

Opetuksen yhteydessä jaettava materiaali.

Suosittelava oheismateriaali

Aaltola, J. & Valli, R. 2001. Ikkunoita tutkimusmetodeihin I ja II – näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. Jyväskylä: PS-kustannus.

Alasuutari, P. 1999. Laadullinen tutkimus. Tampere: Vastapaino.

Alkula, T., Pöntinen, S. & Ylöstalo, P. 2002. Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. Porvoo: WSOY.

Metsämuuronen, J. 2006. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Jyväskylä: International Methelp Ky, Gummeruksen kirjapaino Oy.

Valli, R. 2001. Johdatus tilastolliseen tutkimukseen. Jyväskylä: PS-Kustannus.

11TUTK3 TUTKIVA JA RAPORTOIVA KIRJOITTAMINEN 2 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija oppii kytkeään kirjoittamisen osaksi tutkimusprosessia tai kehittämistyötä ja edistää oman opinnäytetyönsä kirjoittamista. Hän hallitsee oman opiskelualansa tutkimusviestinnän käytänteet: tutkimustyyppisen ja toiminnallisen opinnäytetyön rakenteen, tekstilajin, kieli- ja ulkoasun vaatimukset. Hän osaa liittää korrektisti lähteiden tietoa omaan tekstiinsä. Opiskelija kehittää asiantuntijuutta osoittavaa kirjallista viestintätaitoaan: selostamisen, selittämisen, argumentoinnin ja päättelyn taitoja, keskustelevaa ja kriittistä tutkimuksellista kirjoittamisotetta ja virheetöntä asiatytyä.

Suoritustapa ja arviointi

1. Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, tentti ja omaa opinnäytetyötekstiä tai esseä valitun opinnäytetyön pohjalta.
2. Itsenäisesti ja verkossa suoritettavat tehtävät, tentti ja omaa opinnäytetyötekstiä tai esseä valitun opinnäytetyön pohjalta.

Opiskelumateriaali

Kniivilä, S., Lindblom-Ylänne, S. & Mäntynen, A. 2007. Tiede ja teksti: Tehoa ja taitoa tutkielman kirjoittamiseen. Helsinki: WSOY.

Lahden ammattikorkeakoulun opinnäytetyöohje. 2008. (osat 4 Opinnäytetyön tiedonhaku ja kirjoittaminen sekä 5 Opinnäytetyön rakenne) [verkkójulkaisu]. Saatavissa: <http://reppu.lamk.fi/>

Luentomateriaali.

Suosittelavaa oheismateriaalia:

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. 13. p. Helsinki: Tammi (osa III: Tutkimuksesta julkaisuksi, osasta I 3. luku Kirjoittaminen tutkimusprosessin osana ja osasta II 4. luku Alustava lukeminen ja muistiinpanot; vanhemmista painoksista osa III sekä osista I ja II luvut 4).

Kielijelppi. 2006 [verkkoaineisto]. Helsingin yliopiston kielikeskus. Saatavissa: <http://www.kielijelppi.fi/kirjoitusviestinta/>

Kinnunen, M. & Löytty, O. 2002. Tieteellinen kirjoittaminen (osa 2: Kirjoittamisen käytännöt). Tampere: Vastapaino.

Mäkinen, O. 2005. Tieteellisen kirjoittamisen ABC. Helsinki: Tammi.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö (luku 5: Toiminnallisen opinnäytetyön kirjoittaminen). Helsinki: Tammi.

Viskari, S. 2002. Tieteellisen kirjoittamisen perusteet: Opas kirjoittamiseen ja seminaarityöskentelyyn (luku 3: Kirjoittaminen). 3., tark. p. Tampere: Tampereen yliopiston kasvatustieteiden laitoksen julkaisusarja B nro 17.

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 15 OP

Opiskelija valitsee Restonomi (AMK) -tutkintoonsa kuuluvat vapaasti valittavat opinnot Matkailun laitoksen koulutusohjelmien suuntautuvien opintojen tarjonnasta ja vapaasti valittavista opinnoista. Lisäksi laitos tarjoaa ajankohtaisia tai muutoin ammatillisuutta syventäviä opintoja vuotuisen valikoiman mukaisesti.

Vapaasti valittaviksi opinnoiksi luetaan Matkailun laitoksella yhteisten perusopintojen kieliopintoihin valmentavat ruotsin- ja englanninkielen opinnot. Kielten valmentavia opintoja edellytetään opiskelijalta, jolla ei ole ylioppilastutkintoa, lukion oppimäärää ao. kielestä, näyttökokeessa tai tasokokeessa osoitettua kielitaitoa.

Opiskelija voi valita opintoja myös muista kotimaisista ja ulkomaisista korkeakouluista. Vapaasti valittavat opinnot tulee hyväksyttävä etukäteen osaksi henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa (HOPS) tutor-opettajalla.

Restonomin työtehtävissä korostuu kyky palvelujen tuottamiseen sekä toimijoiden tuntemukseen. Kukin restonomi kokoa oman erikoisosaamisensa joilla hän osoittaa taitojaan ja suuntautumistaan alalla. Vapaasti valittavat opinnot antavat tähän mahdollisuuden

HARJOITTELU 30 OP

Ihmisten ja tehtävien johtaminen on yleisiä työelämä valmiuksia, jotka auttavat selviytymään työtehtävissä. Ihmisten ja tehtävien johtaminen vaatii koordinoitukykyä, päätöksentekotaitoja sekä johtamistaitoa. Lisäksi tähän osaamiskokonaisuuteen kuuluvat taito hallita konflikteja sekä suunnittelu- ja organisointitaito.

Alan toimintaympäristön ja toimijoiden tuntemus kuuluvat osaamiskokonaisuuteen, johon kuuluvat myös kyky kehittää alueellisia vahvuuksia ja parantaa alueellista vaikuttavuutta toimialalla. Lisäksi kyky kansainväliseen toimintaan ja ennakoivan tiedon käyttö parantavat osaamista restonomin työtehtävissä. Sähköinen liiketoiminta kuuluu osaamiskokonaisuuteen. Verkosto-osaamisenosaamiskokonaisuuteen kuuluvat sidosryhmäsuhteet, suhdemarkkinointi sekä kyky monipuolisten verkostojen ylläpitoon. Asiakkuuksien monipuolinen johtaminen ja asiakkaiden tarpeiden tunnistaminen, analysointi ja hyödyntäminen korostuvat palvelukehityksessä.

Alan päivittäisjohtamisen osaamiseen liittyvät asiakokonaisuudet ovat palveluyrityksen liiketoiminnan ymmärrys sekä yrittäjyysperiaatteet työssä. Lisäksi kokonaisuuteen kuuluvat turvallisuusosaaminen, alan lainsäädäntö, yhteiskuntavastuu, lähiesimiestoiminta. Kehittämistoimenpiteiden toteutus, stressin hallinta ja työyhteisön hyvinvointi ovat mukana tässä kokonaisuudessa. Matkailu / Majoitus- & Ravintolasektorin erikoisosaaminen koostuu ymmärryksestä vieraanvaraisuuden (hospitality) alalla sekä esteettiset ja eettiset näkökulmien huomioimisen palvelutoiminnassa. Kansallisen kulttuurin ominaispiirteiden hyödyntäminen on osana osaamiskokonaaisuutta.

Tavoitteet ja sisältö

Ammattikorkeakoulun harjoittelussa teoreettinen, käytännöllinen ja kokemuksellinen oppiminen yhdistyvät. Opiskelija laajentaa ja syventää ammatillista osaamistaan omien tavoitteidensa mukaisesti ja hankkii valmiuksia toimia alan perus-, esimies-, kehittämis- sekä asiantuntijatehtävissä. Opiskelija saa kokonaiskäsityksen alan monipuolisuudesta sekä työnsä ja alansa kehittämiseen vaadittavasta osaamisesta. Hän luo kontakteja elinkeinoon ja markkinoi omaa osaamistaan. Harjoittelu on tärkeä osa opiskelijan ammatillisen identiteetin kehittymistä. Tavoitteena on laaja-alaisen ja monipuolisen perusammattitaidon hankkiminen ja tietojen ja taitojen syventäminen asiantuntijuudeksi.

Suoritustapa ja arviointi

Opiskelija laatii harjoittelusuunnitelman osaksi henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaansa (HOPS). Opiskelija jaksottaa harjoittelun koko opiskelun ajalle ja kehittyä lähtötasostaan käsin henkilökohtaisten tavoitteidensa mukaisesti. Mikäli opiskelija haluaa saada anniskeluravintolan vastaavan hoitajan pätevyysnäytteen hänen tulee suorittaa vähintään kuukausi tutkintoon kuuluvaa harjoittelua anniskelutehtävissä.

Harjoitteluun sisältyvät laitoksen ohjeistuksen mukaisesti

- harjoittelusuunnitelman laatiminen (HOPSissa)
- harjoittelupaikkojen hankkiminen ja esittely tuutoropettajalle
- sopimukset, raportointi ja itsearviointi

Arviointi hyväksyty/hylätty.

Opiskelumateriaali

Matkailun laitoksen harjoitteluohjeet Repussa, <http://reppu.lamk.fi/>

OPINNÄYTETYÖ 15 OP

Opinnäytetyön tekemisessä harjaantuvat kokonaisvaltaisesti kaikki osaamisalueet, mutta erityisesti kommunikointitaidot ja elämänhallinnan taidot korostuvat. Kommunikaatiotaitoihin kuuluvat vuorovaikutustaito, kuuntelutaito, suullinen ja kirjallinen viestintätaito sekä medialukutaito. Elämänhallinta osaamiskokonaisuus sisältää taitoja, jotka ovat tärkeitä kaikille. Elämänhallinnan taitoihin kuuluvat oppimisen taito sekä kyky organisoida ja hallita ajankäyttöä. Ongelmanratkaisutaito ja analyttisyys kuuluvat myös elämänhallintaan samoin eettinen vastuu ja monikulttuurisuusosaaminen.

Tavoitteet ja sisältö

Opinnäytetyön tavoitteena on harjaannuttaa opiskelija itsenäiseen tietojen ja taitojen hankintaan ja niiden soveltamiseen koulutusalan keskeiseen ongelmakokonaisuuteen. Opiskelija kykenee perusteltujen valintojen tekemiseen ja objektiivisen tiedon tuottamiseen. Opiskelija saa valmiuksia alan tutkimus-, kehitys- ja suunnittelutehtäviin. Opiskelija kehittää ongelmanratkaisukykyään ja taitojaan työskennellä pitkäjänteisesti ja järjestelmällisesti.

Osa-alueet:

- 1) Tutkimussuunnitelma
- 2) Opinnäytetyö
- 3) Seminaari
- 4) Kypsyyskoe

Suoritustapa ja arviointi

Tutkimussuunnitelma, opinnäytetyö ja kypsyyskoe. Lisätietoa opinnäytetyöstä Repussa, <http://reppu.lamk.fi/>

YHTEYSTIEDOT

Lahden ammattikorkeakoulu Matkailun laitos

Kirkkokatu 27
15140 Lahti
Puh. (03) 828 19
Faksi (03) 828 3849
Internet www.lamk.fi/mal
Sähköpostit etunimi.sukunimi@lamk.fi

Koulutusjohtaja Jukka Oresto

MATKAILUN KOULUTUSOHJELMA

Yliopettaja Tiina Seikkula
Puh. (03) 828 3860, 044 708 0077
Sähköposti: tiina.seikkula@lamk.fi

Opintotoimisto

Aukioloajat: ma – to klo 9.00 – 15.00, pe klo 9.00 – 14.00
Opintosihteeri Anne-Mari Niemelä
Puh. (03) 828 3805
Sähköposti: matkailu@lamk.fi